

Opinnäytetyö
Ammattikorkeakoulututkinto

Tradenomi

Karri Johansson

**Ulosottovalitukset Etelä-Karjalan
ulosottovirastossa 2009–2013**

2014

Tekijä (tekijät)	Tutkinto	Aika
Karri Johansson	Tradenomi	Joulukuu 2014
Opinnäytetyön nimi		
Ulosottovalitukset Etelä-Karjalan ulosottovirastossa 2009–2013		46 sivua 2 liitesivua
Toimeksiantaja		
Etelä-Karjalan ulosottovirasto		
Ohjaaja		
Lehtori Päivi Ollila		
Tiivistelmä		
<p>Tämä opinnäytetyö käsittelee ulosottovalituksia Etelä-Karjalan ulosottovirastossa vuosina 2009–2013. Tutkimuksen tarkoituksena oli antaa Etelä-Karjalan ulosottovirastolle ajankohtaista tietoa sen ulosottopäätöksistä ja -toimista tehdyistä ulosottovalituksista. Tutkimuksen tavoitteena oli tutkia mm. ulosottovalitusten määrää, aiheita ja lopputuloksia.</p> <p>Opinnäytetyö toteutettiin kvantitatiivista eli määrällistä tutkimusmenetelmää käyttämällä ja tutkimustyyppinä oli kokonaistutkimus, joten tutkimusta voidaan pitää luotettavana, sillä kaikki virastoon saapuneet valitukset otettiin mukaan tutkimukseen. Tiedot ulosottovalituksista kerättiin lomakkeisiin vieraillemalla Etelä-Karjalan ulosottovirastossa syksyllä 2014. Työssä käytettiin lähteinä mm. ulosottovalituksia, oikeuskirjallisuutta, ulosottoaarta ja voutien haastattelua.</p> <p>Tutkimuksen teoriaosuudessa käsitellään ulosoton muutoksenhakujärjestelmää kokonaisuudessaan. Ulosoton kaikki oikeussuojakeinot käydään läpi, mutta pääpaino on kuitenkin ulosottovalituksessa. Työn empiirisessä osuudessa käsitellään ulosottovalitusten määrää, aiheita ja lopputuloksia. Lisäksi tarkastellaan valitusten käsittelyä tuomioistuimissa ja itse valittajia. Tutkimustuloksia ilmaistaan kuvien, taulukoiden ja tekstin avulla.</p> <p>Tutkimustulokset osoittivat, että ulosottovalitusten määrä on kasvanut joka vuosi, mutta valituksia tehdään silti melko vähän verrattuna ulosottopäätöksiin ja -toimiin. Yhteensä valituksia tehtiin tarkasteltavalla aikavälillä 146 kappaletta. Yleisimmät valitusten aiheet olivat eläkkeen ja kiinteistön ulosmittaukset. Yleensä ulosottovalitus ei menestynyt vaan se hylättiin. Valittajina olivat yleensä velalliset.</p>		
Asiasanat		
ulosotto, ulosottovalitus, ulosottokaari, opinnäytetyö		

Author (authors) Karri Johansson	Degree Bachelor of Business Administration	Time December 2014
Thesis Title Enforcement appeals in the South Karelia Enforcement Office, 2009–2013		46 pages 2 pages of appendices
Commissioned by South Karelia Enforcement Office		
Supervisor Päivi Ollila, Senior Lecturer		
Abstract <p>This thesis handles enforcement appeals in the South Karelia Enforcement Office during years 2009–2013. The purpose of the thesis was to give current information about appeals to the enforcement office. The objective of the thesis was to examine i.a. number, topics and results of the appeals.</p> <p>The method of the research was quantitative. The information of the appeals was gathered into forms while visiting the enforcement office in autumn 2014. The theory of the thesis was written by using legal literature and interviewing enforcement officers. The theory part of the research is about the whole appeal system but the theory concentrates mostly on the enforcement appeal. The results of the research are shown with pictures, charts and text.</p> <p>The results show that the number of the appeals has grown each year but the number is still quite small compared to the enforcement decisions and actions. During the research period, there were 146 appeals in total. The most common topics of the appeals were pension and property attachment. Usually the appeals were rejected and the appellants were debtors.</p> <p>The thesis is useful for the South Karelia enforcement office because it contains valuable and current information of appeals the office has received. Enforcement officers can also use the thesis to ease their work.</p>		
Keywords enforcement, appeal, enforcement law, thesis		

SISÄLLYS

1	JOHDANTO	6
2	ULOSOTTO	7
2.1	Ulosottokaari	7
2.2	Ulosoton tarkoitus	8
2.3	Ulosoton organisaatio	8
3	MUUTOKSENHAKUJÄRJESTELMÄ ULOSOTOSSA	9
3.1	Muutoksenhakujärjestelmän uudistaminen	9
3.2	Muutoksenhakujärjestelmä nykyään	10
4	ULOSOTON OIKEUSSUOJAKEINOT	10
4.1	Ulosottovalitus	10
4.1.1	Valitusoikeus	11
4.1.2	Valitusosoitus	12
4.1.3	Valituksen tekeminen ja peruuttaminen	12
4.1.4	Valituksen määräaika	13
4.1.5	Valituksen vireilletulo	14
4.1.6	Itseoikaisu valituksen yhteydessä	14
4.1.7	Ulosottomiehen lausunto	15
4.1.8	Valituksen käsittely käräjäoikeudessa	16
4.1.9	Muutoksenhaun jälkeen	17
4.1.10	Oikeudenkäyntikulut	17
4.2	Itseoikaisu	18
4.3	Täytäntöönpanoriita	20
4.4	Oikeussuojakeinojen suhde toisiinsa	22
4.5	Täytäntöönpanon keskeyttäminen	22
4.6	Kantelu	24
4.7	Muutoksenhakujärjestelmä Etelä-Karjalan ulosottoviraston näkökulmasta	24
5	TUTKIMUS ULOSOTTOVALITUKSISTA ETELÄ-KARJALAN ULOSOTTOVIRASTOSSA 2009–2013	25
5.1	Tutkimuksen toteutus	25

5.2	Tiedonkeruu.....	25
5.3	Tutkimusaineiston analysointi.....	26
5.4	Ulosmittaukset Etelä-Karjalan ulosottovirastossa 2009–2013.....	27
5.5	Tutkimustulokset.....	27
5.5.1	Ulosottovalitusten määrä Etelä-Karjalan ulosottovirastossa 2009–2013.....	27
5.5.2	Ulosottovalitusten aiheet.....	29
5.5.3	Valitusten lopputulokset.....	30
5.5.4	Ulosottovalitusten käsittely tuomioistuimissa.....	31
5.5.5	Valituksen tekijän luokittelu.....	35
5.5.6	Ulosottovalitusten lopputulosten ja aiheiden välinen vertailu.....	37
5.5.7	Kestovalittajat.....	40
6	JOHTOPÄÄTÖKSET.....	41
7	POHDINTA.....	43
	LÄHTEET.....	45
	KUVALUETTELO.....	46
	LIITTEET	
	Liite 1. Valitusosoitus	

1 JOHDANTO

Opinnäytetyö käsittelee ulosottovalituksia, jotka on tehty Etelä-Karjalan ulosottovirastoon vuosien 2009–2013 aikana. Suoritin syventävän työharjoittelun kyseisessä virastossa kesällä 2014, joten opinnäytetyön toimeksiantajaksi tuli luonnollisesti Etelä-Karjalan ulosottovirasto. Opinnäytetyön aihe syntyi keskustelemalla harjoittelun aikana viraston johtavan kihlakunnanvoudin, kihlakunnanvoudin ja opinnäytetyön ohjaajan kanssa. Ulosottovalitusten tarkastelun aikaväliksi rajautuivat kyseiset vuodet, sillä valitusten tutkiminen vuosien 2009–2013 aikana antaa Etelä-Karjalan ulosottovirastolle ajankohtaisen kuvan mm. valitusten määrästä, aiheista ja lopputuloksista. Lisäksi kyseisellä aikavälillä on tehty riittävästi valituksia luotettavan tutkimuksen tekemiseen.

Etelä-Karjalan ulosottovirasto on yksi Suomen 22 ulosottoviranomaisesta, eli ulosottopiiristä. Sen toimialueeseen kuuluvat Imatra, Lappeenranta, Lemi, Luumäki, Parikkala, Rautjärvi, Ruokolahti, Savitaipale ja Taipalsaari. Päätoimipaikka sijaitsee Lappeenrannassa ja sivutoimipaikka Imatralla. Virastossa työskentelevät johtava kihlakunnanvoudi, kihlakunnanvoudi, 14 ulosottomiestä, perintäsihteerejä ja muuta toimistohenkilökuntaa. (Oikeuslaitos a, c.)

Opinnäytetyön tarkoituksena on antaa Etelä-Karjalan ulosottovirastolle ajankohtaista tietoa sen ulosottopäätöksistä ja -toimista tehdyistä ulosottovalituksista. Tavoitteena on selvittää ulosottovalitusten määrä ja valitusten aiheet, sillä vastaavaa tutkimusta ei ole vielä tehty. Tavoitteena on myös tutkia valitusten lopputuloksia ja itse valittajia. Opinnäytetyö antaa myös ymmärryksen siitä, kuinka paljon ulosottovalitukset, ja varsinkin niin sanotut kestovalittajat, kuormittavat ulosottoviranomaisia ja tuomioistuimia.

Työn päätutkimuskysymyksenä on

- Kuinka paljon ja mistä aiheista ulosottovalituksia tehdään?

Alatutkimuskysymyksinä ovat

- Mikä lopputulos valituksilla on?
- Ketkä tekevät valituksia?
- Kuinka paljon samat henkilöt valittavat?

Opinnäytetyön teoriaosuudessa keskitytään ulosottovalitukseen ja sen käsitteilyprosessiin. Työssä kerrotaan myös ulosoton muista oikeussuojakeinoista, itseoikaisusta ja täytäntöönpanoriidasta, sillä ne liittyvät myös ulosottovalitukseen. Käsittelemällä kaikkia oikeussuojakeinoja, lukija saa myös parhaimman yleiskuvan ulosoton muutoksenhakujärjestelmästä. Teoriaosuudessa lähteinä käytetään oikeuskirjallisuutta, ulosottokaarta, hallituksen esityksiä, Oikeuslaitoksen internet-sivua ja Etelä-Karjalan ulosottoviraston johtavan kihlakunnanvoudin ja kihlakunnanvoudin haastattelua.

Opinnäytetyön empiirisessä osassa käytetään kvantitatiivista tutkimusmenetelmää. Tutkimusaineisto kerätään Etelä-Karjalan ulosottoviraston arkistoista sekä valmiista tilastoista. Empiirisessä osassa tutkitaan Etelä-Karjalan ulosottovirastoon tulleita ulosottovalituksia vuosina 2009–2013. Ulosottovalituksista tehdyt tutkimustulokset ilmaistaan kuvien, taulukoiden ja tekstin avulla.

2 ULOSOTTO

2.1 Ulosottokaari

Ulosottokaari sääntelee ulosoton toimintaa. Ulosoton pitkään kestänyt lainsäädäntöprosessi on muodostanut nykyisen ulosottokaaren. Ulosottolainsäädäntöä on uudistettu 1990-luvun alkupuoliskolta alkaen. Lainsäädäntöön on tehty neljä laajempaa osittaisuudistusta sekä useita pienempiä, mutta tärkeitä erillisuudistuksia. (Ulosottokaari. Laki ja yksityiskohtaiset perustelut 2007, 23.)

Vuonna 1995 annettiin ensimmäistä uudistusvaihetta koskenut hallituksen esitys, joka koski ulosoton organisaatiota ja muutoksenhakua. Uudistus tuli voimaan 1.12.1996. Vuonna 2001 annettiin toista osittaisuudistusta koskenut hallituksen esitys, joka tuli voimaan 1.3.2004. Kyseisen uudistuksen aiheena oli ulosottomenettely. 1.1.2007 voimaan tullut kolmas uudistusvaihe koski ulosmittausmenettelyä ja ulosmitatun omaisuuden realisointia. Ulosottolainsäädännön neljäs ja viimeisin uudistusvaihe sisälsi uudistuksia mm. saatavan lopulliseen vanhentumiseen. Neljännen uudistusvaiheen tarkoituksena oli kuitenkin yhdistää aikaisemmat uudistukset, joista muodostui ulosottokaari. Ulos-

ottokaari tuli voimaan vuoden 2008 alusta alkaen. (Ulosottokaari. Laki ja yksityiskohtaiset perustelut 2007, 23.)

2.2 Ulosoton tarkoitus

Ulosotolla tarkoitetaan laiminlyödyn veloitteen täytäntöönpanoa. Mikäli velallinen ei noudata oikeuden päätöstä ja maksa velkojaan vapaaehtoisesti, oikeuden tuomio pannaan täytäntöön ulosotossa. Ulosotossa voidaan periä saatavia ilman tuomioistuimen päätöstä. Näitä saatavia ovat esimerkiksi verot ja tietyt vakuutusmaksut. (Oikeuslaitos b.)

Mikäli velallinen ei maksa vapaaehtoisesti velkaansa ulosottomiehen antamasta maksukehotuksesta huolimatta, voidaan velalliselta ulosmitata palkkaa, eläkettä, elinkeinotuloa tai omaisuutta. Ulosottoviranomaiset panevat täytäntöön myös hädöt, tuomioistuinten määräämät takavarikot ja lapsen huoltoa ja tapaamisoikeutta koskevat päätökset. (Oikeuslaitos b.)

2.3 Ulosoton organisaatio

Ulosottovirasto on valtion viranomainen, joka kuuluu oikeusministeriön hallinnonalaan. Ulosotto-organisaatio koostuu ulosottoviranomaisista (ulosottovirastoista) ja ulosoton hallintoviranomaisesta (Valtakunnanvoudinvirastosta). Suomessa on yhteensä 22 ulosottovirastoa, joissa ulosottotehtäviä hoitavat johtavat kihlakunnanvoudit, kihlakunnanvoudit ja Ahvenanmaan maakunnanvouti. Heitä auttavat kihlakunnanulosottomiehet ja Ahvenanmaalla maakunnan ulosottomiehet, joille suurin osa ulosottoasioiden hoitamisesta käytännössä kuuluu. (Oikeuslaitos c; UK 1:11.2.)

Kihlakunnanulosottomiehet hoitavat ulosottotehtäviä melko itsenäisesti kihlakunnanvoudin valvonnassa. Erityisen vaativat ulosottoasiat, joista säädetään UK 1:9:ssä, kuuluvat kuitenkin kihlakunnanvoudin toimivaltaan. (Koulu & Lindfors 2009, 49–50.) Suomen 22 ulosottovirastossa työskentelee yhteensä n. 1300 henkilöä. Ulosottoasioita käsitellään vuosittain n. 2,5 miljoonaa. (Oikeuslaitos c.)

Valtakunnanvoudinvirasto toimii ulosoton hallintoviranomaisena. Se aloitti toimintansa 1.1.2010. Sen tehtäviin kuuluu hoitaa ulosoton operatiivisia hallinto-
tehtäviä. Näitä ovat esimerkiksi tulosohjaus ja kouluttaminen. Lisäksi se huolehtii erityisesti palveluiden alueellisesta saatavuudesta. Valtakunnanvoudinvirastossa työskentelee n. 20 henkilöä ja sitä johtaa valtakunnanvouti. Sen päätoimipaikka sijaitsee Turussa ja sivutoimipaikka Helsingissä. (Oikeuslaitos c.)

3 MUUTOKSENHAKUJÄRJESTELMÄ ULOSOTOSSA

3.1 Muutoksenhakujärjestelmän uudistaminen

Ulosoton muutoksenhakujärjestelmää ryhdyttiin uudistamaan vuonna 1995 hallituksen esityksen (HE 106/1995) johdosta. Aikaisempi ulosoton muutoksenhakujärjestelmä oli ollut arvostelun kohteena. Se oli vanhanaikainen ja monimutkainen, eikä se kestänyt kriittistä tarkastelua, sillä asianosaisten oikeus-
suoja ei pystytty takaamaan tarpeeksi. (Koulu 1997, 15–16; Ulosottokaari. Laki ja yksityiskohtaiset perustelut 2007, 24.)

Ennen lainsäädännön uudistamista, ulosottomiehen tekemästä virheellisestä päätöksestä tuli aina valittaa. Näin meneteltiin, vaikka virhe olisikin ollut selvä. Nopeuttaakseen ja helpottaakseen selviä ja yksinkertaisia asioita muutoksenhaussa, otettiin uudistuksen myötä käyttöön ulosottomiehen tekemä itseoikaisu. Se mahdollisti ulosottomiehen oikaisemaan virheellisen päätöksen. Itseoikaisun käyttöönoton jälkeen muutoksenhakujärjestelmä muuttui nelipor-
taiseksi: ulosottomies–alioikeus–hovioikeus–korkein oikeus. Asianosaisella oli kuitenkin mahdollisuus valittaa ulosottomiehen päätöksestä suoraan kärjäoikeuteen, sillä itseoikaisusta ei tehty pakollista. (Ulosottokaari. Laki ja yksityiskohtaiset perustelut 2007, 24–25.)

Ulosottolainsäädännön kokonaisuudistuksen ensimmäisessä vaiheessa otettiin käyttöön myös ns. välioikeudenkäynti eli täytäntöönpanoriita. Se on merkittävä asianosaisten oikeusturvan toteuttamiseksi, vaikka se ei olekaan varsinainen muutoksenhakekeino. Ennen uudistusta kanne voitiin nostaa vain tutkittaessa sivullisen omistusoikeusväitettä. Uudistuksen myötä täytäntöönpanoriitaa voitiin käyttää laajemmin ja sen käyttäminen tuli myös asianosaisille

mahdolliseksi. Nykyään täytäntöönpanoriitaa käytetään vähemmän myöhemmin tehtyjen oikeudenkäyntimenettelyä koskevien uudistusten takia. Täytäntöönpanoriidan käyttöala kaventui, sillä valitusasioita käsitellään useammin suullisessa käsittelyssä, jossa asian käsittelyyn ei tarvita erillistä prosessia. (Ulosottokaari. Laki ja yksityiskohtaiset perustelut 2007, 25.)

3.2 Muutoksenhakujärjestelmä nykyään

Nykyisen ulosoton muutoksenhakujärjestelmän muodostavat itseoikaisu, täytäntöönpanoriita ja muutoksenhaku ulosottomiehen menettelyyn eli vakiintuneemmin ulosottovalitus (Koulu & Lindfors 2009, 162). Itseoikaisulla oikaistaan asia- tai kirjoitusvirheitä, ja se on kevein ulosoton oikeussuojakeinoista, sillä siihen ei tarvita tuomioistuinmenettelyä (Linna 2008, 242). Täytäntöönpanoriitaa käytetään tuomioistuimessa ulosoton ns. välioikeudenkäyntinä kantteella nostetuissa riita-asioissa (Linna 2008, 260). Ulosottovalitusta käytetään aineellisissa ja menettelyvirheissä. Ulosottovalituksella voidaan käsitellä sekä asiakysymyksiä että oikeuskysymyksiä. (Koulu & Lindfors 2009, 162–163.)

4 ULOSOTON OIKEUSSUOJAKEINOT

4.1 Ulosottovalitus

Ulosottovalituksen säännökset ovat ulosottokaaren 11. luvussa. Ulosottomiehen tekemään päätökseen voi hakea muutosta valittamalla. (Linna 2008, 245.) Ulosottovalitus onkin ulosoton tavallisin muutoksenhakukeino (Koulu & Lindfors 2009, 184). Ulosottovalituksia käsittelee 14 käräjäoikeutta: Ahvenanmaan, Espoon, Etelä-Karjalan, Helsingin, Keski-Suomen, Lapin, Oulun, Pirkanmaan, Pohjanmaan, Pohjois-Savon, Päijät-Hämeen, Satakunnan, Vantaan ja Varsinais-Suomen käräjäoikeudet (8.5.2013/340). Valituksen käsittelypaikka riippuu täytäntöönpanotoimen tuomiopiiristä. (UK 11:2.3).,

Ulosottovalituksen voi tehdä täytäntöönpanotoimesta tai ulosottomiehen päätöksestä. Ulosottomiehen käsittelemä ulosottoasia sisältää monia eri vaiheita, jotka koostuvat erilaisista toimista ja päätöksistä. Ulosottovalitus voi kohdistua

jokaiseen eri vaiheeseen, mikä onkin ulosotossa lähtökohtana. Valitusoikeuden tulee olla laaja. Esimerkiksi ulosmittauksesta valittanut sivullinen saa valittaa myös myynnistä ja varojen jaosta. (Linna 2008, 246–247.)

Ulosottovalituksen tekemiselle on kuitenkin tiettyjä edellytyksiä. On oltava siis päätös, toimi tai menettely, joka halutaan korjata. (Linna 2008, 247.) Esimerkiksi ulosottomiehen toimista, jotka eivät luo oikeuksia asianosaiselle, ei saa valittaa (HE 106/1995). Myöskään ulosottomiehen käyttäytymisestä ulosottoasiaan liittyvissä tilanteissa ei voi valittaa, eikä ulosottomiehen hidastelusta ulosottoasioissa, ellei se hidasta täytäntöönpanoa. (Linna 2008, 247.)

4.1.1 Valitusoikeus

Ulosottomiehen päätöksestä tai täytäntöönpanotoimesta voivat valittaa ne, joiden oikeutta toimi tai päätös koskee (UK 11:1.1). Valitusoikeus on niin asianosaisilla kuin sivullisillakin, sen sijaan ulosottomiehellä ei ole oikeutta valittaa. Mikäli asianosaiselta puuttuu oma intressi asiaan, ei valitusta voida tutkia. Muutosta ei voida siis hakea toisen hyväksi, vaan sen on oltava valittajalle itselle epäedullinen (Linna 2008, 248; Koulumäki 1997, 240).

Valitusoikeus on voimassa lopulliseen tilitykseen asti. Sen jälkeen valitus voidaan tehdä vain tilityksessä olevasta virheestä. (UK 11:1.2.) Tilitysvirheellä tarkoitetaan varojen maksamista jakoluettelosta poikkeavalla tavalla (Linna 2008, 248.)

Ulosottovalituksen tekemisellä ei ole välittömiä oikeusvaikutuksia, eli täytäntöönpano on voimassa, ellei tuomioistuin anna keskeytysmääräystä. Ulosottomiehen päätöksessä tai ulosottooperusteessa annettua velvoitetta tulee noudattaa, vaikka kyseisestä asiasta valittaisikin. (Linna 2008, 249.)

Muutoksenhaku voi olla myös kiellettyä. Näitä kieltoja ovat esimerkiksi kielto hakea muutosta väliaikaistoimeen, maksuaikaan sekä muuttopäivän siirtämiseen. (Linna 2008, 249.)

4.1.2 Valitusosoitus

Asianosaisten oikeusturvan kannalta on tärkeää, että he saavat valitusosoituksen täytäntöönpanotoimesta tai ulosottomiehen päätöksestä, sillä valituksen tekemiselle on säädetty määräaika (HE 106/1995). Toimituksessa läsnä olleille annetaan valitusosoitus, joka sisältää muutoksenhakuohjeet (liite 1). Siinä ilmoitetaan, voiko päätökseen tai toimeen hakea muutosta. Valitusosoitus liitetään jälki-ilmoitukseen ja päätöksestä annettavaan jäljennökseen. (UK 11:13.) Valitusosoitusta ei anneta asianosaiselle, joka ei ole ollut läsnä toimituksessa ja jolle ei tarvitse ilmoittaa toimituksesta. Asianosainen voi kuitenkin saada valitusosoituksen sitä pyytämällä. (HE 106/1995.)

Valitusilmoituksessa pitää ilmoittaa, miltä tuomioistuimelta muutosta voi hakea, mikä on valituksen määräaika, miten se lasketaan ja miten valitus ajetaan perille. Siinä tulee olla myös säännökset, jotka koskevat valituskirjelmän sisältöä ja liitteitä. Näiden lisäksi pitää ilmoittaa keskeinen sisältö säännöksistä, jotka koskevat valitusoikeutta, valituksen vaikutuksia ja keskeyttämistä. (UK 11:14.1.) Valitus katsotaan oikein tehdyksi, jos valitusosoitus on tehty virheellisesti ja jos virhettä on vaikea havaita (UK 11:14.2).

4.1.3 Valituksen tekeminen ja peruuttaminen

Valitus tulee osoittaa sille käräjäoikeudelle, joka mainitaan valitusosoituksessa. Valitus kuitenkin tutkitaan, vaikka osoitus olisi kohdistettu väärälle käräjäoikeudelle. (Linna 2008, 249.) Vaikka valitus osoitetaan käräjäoikeudelle, se pitää toimittaa kirjallisesti tai sähköisesti siihen ulosottovirastoon, jossa ulosottomies on tehnyt toimen tai päätöksen. Kirjallisesti tehty valitus on allekirjoitettava. (UK 11:3.1.) Ulosottovalitusta ei voi tehdä suullisesti, sillä se sisältäisi riskin epäselvyyksistä (HE 106/1995).

Valituskirjelmä on vapaamuotoinen. Siitä pitää ilmetä kuitenkin se ulosottomiehen päätös tai täytäntöönpanotoimi, johon haetaan muutosta sekä yksilöity vaatimus ja seikat, johon kyseinen vaatimus perustuu. Valituskirjelmässä on oltava myös käytettävät todisteet ja mitä niillä halutaan näyttää toteen. Asia-

miehen tai avustajan yhteystiedot on mainittava ja lisäksi se osoite, johon valittajalle voidaan lähettää asiaa koskevat tiedoksiannot. (UK 11:8.1.) Lisäksi valituskirjelmän tulee sisältää mahdolliset kirjalliset todisteet (UK 11:8.2). Valituskirjelmä sisältää usein myös täytäntöönpanon keskeytyspyynnön, sillä pelkkä valituksen tekeminen ei pysäytä täytäntöönpanoa (Koulu & Lindfors 2009, 189). Valituskirjelmässä voi mainita myös vaatimuksen oikeudenkäyntikulujen korvaamisesta ja suullisen käsittelyn tarpeellisuudesta (Linna 2008, 251). Suullista käsittelyä pyydetään yleensä tapauksissa, joissa käytetään henkilötodistelua tai halutaan käydä oikeudellista keskustelua (Koulu & Lindfors 2009, 189).

Mikäli ulosottovalituksen tehnyt haluaa peruuttaa tekemänsä valituksen, hänen tulee lähettää peruutuskirjelmä kyseiseen ulosottovirastoon tai käräjäoikeuteen. Peruutuskirjelmän voi tehdä kirjallisesti tai sähköisesti. (Linna 2008, 253.) Valituksen peruuttamista ei voi tehdä suullisesti. Kirjallisesti todistettavissa oleva peruutus on välttämätöntä asianosaisen ja tuomioistuimen kannalta, koska peruutuksen johdosta aikaisemmin tehty päätös sitoo asianosaista. (HE 106/1995.)

4.1.4 Valituksen määräaika

Ulosottovalituksen tekemisen määräaikana on kolme viikkoa (UK 11:5.1). Palkan, eläkkeen ja muun toistuvaistulon ulosmittauksessa annettuun maksukieltoon saa kuitenkin hakea muutosta ilman määräaika (UK 11:5.2). Todellisuudessa valitusoikeus ei ole näissä tapauksissa rajaton, koska velkojalle maksettava välitilitys katkaisee mahdollisuuden muutoksenhakuun (Koulu & Lindfors 2009, 188).

Määräaika alkaa päivästä, jolloin toimitus on pidetty tai päätös tehty. Tämän edellytyksenä on se, että toimituksesta on ilmoitettu asianosaiselle etukäteen tai hän on ollut läsnä toimituksessa. Muussa tapauksessa määräaika laskeaan asianosaisen saadessa tiedon toimesta tai päätöksestä. (HE 83/2006, 72–73.) Saman ulosottoasian määräaika voikin siis vaihdella asianosaisten välillä.

Määräajan ollessa vain kolme viikkoa voi siihen hakea pidennystä (Koulu & Lindfors 2009, 188). Ulosottomies saa asettaa uuden määräajan valituksen tekemiselle, jos asianomainen ei voi hakea muutosta määräajassa. Tämä voi johtua laillisesta esteestä, kuten yleisestä liikenteen keskeytymisestä tai muusta hyväksyttävästä syystä. Uutta määräaika on haettava kirjallisesti tai sähköisesti, ennen kuin alkuperäinen valitusaika umpeutuu. Mikäli ulosottomiehen mielestä uutta määräaika ei pitäisi asettaa, ratkaisee kärjäoikeus asian. (Linna 2008, 252.) Tämä siitä syystä, ettei ulosottomies voisi vaikuttaa muutoksenhakuun, jonka kohteena hänen toimintansa on (Koulu & Lindfors 2009, 188).

4.1.5 Valituksen vireilletulo

Ulosottovalitus tulee vireille toimivaltaisessa tuomioistuimessa sen saapuessa ulosottovirastoon. Ulosottomiehen on toimitettava valitusasiakirjat ja ulosottoasiakirjoista kertyneet jäljennökset välittömästi kärjäoikeuteen. Samalla ulosottomies ilmoittaa, onko valitus tehty määräajassa. (UK 11:4.1.) Mikäli valitus sisältää täytäntöönpanon keskeytyspyynnön, tulee ulosottomiehen vastata siihen välittömästi, sillä valituksen vireilletulo ei sellaisenaan katkaise asian täytäntöönpanoa (Linna 2008, 253; Paajanen 2014).

Ulosottovalitus on tullut oikein vireille, vaikka se toimitettaisiinkin väärälle ulosottomiehelle tai toimivaltaiseen kärjäoikeuteen. Valituksen tulee olla tehty tässäkin tapauksessa määräajassa. (Linna 2008, 253.)

Ulosottomiehen tulee toimittaa puutteellinenkin valitus kärjäoikeuteen, joka pyytää myöhemmin mahdollisia täydennyksiä. Jotta valitus olisi pätevä, pitää sen saapua ulosottovirastoon määräajan viimeiseen päivään mennessä virkaaikana. Valitusoikeus menetetään määräajan umpeuduttua. (Linna 2008, 252–253.)

4.1.6 Itseoikaisu valituksen yhteydessä

UK 11:12:ssä säädetään ulosottomiehen oikeudesta oikaista valituksen kohteena oleva toimi tai päätös. Valituksen yhteydessä tehty itseoikaisu noudattaa itseoikaisun normaaleja edellytyksiä ja rajoituksia. Itseoikaisun tekemisen

määräaikana on kaksi viikkoa, joka alkaa valituksen saapuessa ulosottovirastoon. Käräjäoikeus saa kuitenkin pidentää määräaikaa ulosottomiehen sitä pyytäessä, mikäli sille on perusteltu syy. Itseoikaisusta syntyneet asiakirjat tulee toimittaa kiireisesti käräjäoikeuteen itseoikaisuharkinnasta riippumatta. (Linna 2008, 254.)

Mikäli ulosottomies tekee itseoikaisun, tulee hänen toimittaa päätös käräjäoikeuteen ilman muuta lausuntoa. Oikaisupäätös tulee lainvoimaiseksi, jos valittaja on ilmoittanut tyytyvänsä itseoikaisuun. Ilmoituksen on oltava kirjallinen. Muutoin ulosottomies toimittaa jälkikäteen ilmoituksen itseoikaisupäätöksen lainvoimaisuudesta käräjäoikeuteen. Ulosottovalitus voidaan myös peruuttaa oikaisupäätöksen takia. Tällöin käräjäoikeus lopettaa valituksen käsittelyn. (Linna 2008, 254.)

Käräjäoikeus voi ratkaista ulosottovalituksen vasta itseoikaisun tultua lainvoimaiseksi. Mikäli itseoikaisupäätöksestäkin valitetaan, niin käräjäoikeus käsittelee valitukset yhdessä. Ulosottovalitus raukeaa itseoikaisun tehtyä valituksen aiheettomaksi. (UK 11:17.)

4.1.7 Ulosottomiehen lausunto

Ulosottomiehen tekemä lausunto luo pohjan valituksen käsittelylle. Lausunnon tulee sisältää tehdyt täytäntöönpanotoimet ja perustelut. Ulosottomiehen on myös otettava puolueettomasti kantaa valituksen vaatimuksiin ja niiden perusteluihin. Lausunnon tulee sisältää myös senhetkinen täytäntöönpanon vaihe sekä mahdollinen ulosoton keskeytys. (Koulu & Lindfors 2009, 190–191.)

Ulosottomiehen on annettava lausunto kahden viikon kuluessa valituksen saapumisesta ulosottovirastoon (UK 11:10). Aikaisemmin lausunto piti antaa viikossa, mutta määräaikaa pidennettiin, jotta ulosottomiehellä olisi mahdollisuus tehdä lausunnosta perusteellisempi (HE 83/2006, 74). Käräjäoikeus voi pidentää kahden viikon määräaikaa perustellusta syystä (UK 11:10). Esimerkiksi ulosoton erikoisperinnässä saatetaan tarvita pidempää aikaa lausunnon antamiseen (HE 83/2006, 74).

4.1.8 Valituksen käsittely kärjäoikeudessa

Kärjäoikeus käsittelee ulosottovalituksen soveltuvin osin oikeudenkäymiskaaren 8. luvun mukaan. Ulosottovalitusta ei kuitenkaan käsitellä hakemusasiana, vaan muutoksenhakuasiana. Valitus voidaan käsitellä suullisesti ja kirjallisesti. Ulosottovalitukset pitää käsitellä kiireisesti. Jos valitus sisältää vaatimuksen täytäntöönpanon keskeyttämisestä, tulee vaatimus käsitellä välittömästi. Kärjäoikeus voi antaa virkansa puolesta täytäntöönpanon keskeytysmääräyksen, vaikka valittaja ei sitä vaatisikaan. Tämä menettely on tärkeä etenkin niissä tilanteissa, joissa valittaja ei käytä oikeudellista apua. (Linna 2008, 254–255.) Kärjäoikeus voi myös antaa valittajalle osoituksen nostaa täytäntöönpanoriitakanne, jolloin valitus raukeaa siltä osin, mitä osoituksessa on mainittu (UK 11:15.3).

Ulosoton muutoksenhaussa ei käytetä väittämistaakkaa. Kärjäoikeudella on oikeus tutkia perustetta ulosottomiehen toimen tai päätöksen oikeellisuudelle, vaikka valittaja ei olisikaan kyseiseen seikkaan vedonnut. Toisaalta vastapuolella on myös oikeus ottaa kantaa viran puolesta tutkituksi tulevaan perusteseen. Tällöin kärjäoikeuden tulee informoida vastapuolta tutkiessaan perustetta, johon ei ole vedottu. Hovioikeudessa ja korkeimmassa oikeudessa palataan jälleen normaaleihin sääntöihin, eli tuomioistuin perustaa ratkaisunsa vain niihin asioihin, joihin valituksessa on vedottu. Ylemmissä tuomioistuimissa ei yleensä myöskään voida vedota asioihin, joita ei ole otettu aikaisemmin esille. (Koulu & Lindfors 2009, 191.)

Kärjäoikeus voi siis tutkia viran puolesta ulosottomiehen toimea tai päätöstä laajemmin, kuin mihin on vedottu valituksessa ja siihen annetussa päätöksessä. Sen sijaan asianosaisluetteloja tai jakoluetteloja voi muuttaa vain muutoksenhakijan eduksi. Lisäksi valittaja voi esittää kärjäoikeudelle sellaista näyttöä, jota ei ole kerrottu ulosottomiehelle. Tällä turvataan oikeusturvan toteutuminen. (Linna 2008, 256–257.)

Kärjäoikeuden on kuultava ulosottomiestä kirjallisesti tai suullisesti hänen antamansa lausunnon lisäksi, ellei sitä pidetä tarpeettomana. Ulosottomies ei ole asianosainen toisin kuin velkoja ja velallinen, mutta hän saa olla mukana

asiaa käsiteltäessä. (Linna 2008, 256.)

4.1.9 Muutoksenhaun jälkeen

Mikäli ulosottovalitus hyväksytään ja ulosmittaus kumotaan, tulee ulosottomiehen peruuttaa ulosmittaus viivytyksettä. Peruuttaminen tehdään siis jo, ennen kuin ulosmittauksen kumoamispäätös tulee lainvoimaiseksi. Kumoamispäätöksen antanut tuomioistuin tai jatkovalitusta käsittelevä tuomioistuin voi kieltää tai keskeyttää ulosmittauksen peruuttamisen. Tällä turvataan ulosoton hakijan etu. (Linna 2008, 257.)

Käräjäoikeuden päätökseen voi hakea muutosta hovioikeudesta soveltaen oikeudenkäymiskaaren 25. lukua, joten vastapuolikin voi tehdä vastavalituksen (Koulu & Lindfors 2009, 192). Käräjäoikeuden on lähetettävä muutoksenhaku välittömästi hovioikeuteen. Jos valituksesta tehdään vastavalitus, tulee se toimittaa jälkikäteen hovioikeudelle (Linna 2008, 257). Ulosottovalitus käsitellään hovioikeudessa ja korkeimmassa oikeudessa myös kiireellisesti (Koulu & Lindfors 2009, 192).

4.1.10 Oikeudenkäyntikulut

Oikeudenkäyntikulujen maksaminen kuuluu asianosaisille, eli osapuolet maksavat omat oikeudenkäyntikulunsa. Hävinnytkin osapuoli voi poikkeuksellisesti joutua korvaamaan vastapuolen kuluja joko kokonaan tai osittain, mikäli tuomioistuin näin päättää erityisestä syystä. (UK 11:20.1.) Syy voi olla esimerkiksi se, että toinen osapuoli menettelee muutoksenhaussa niin, että vastapuolen kulut kasvavat (Linna 2008, 258).

Tuomioistuin voi määrätä valtion korvaamaan sivullisen oikeudenkäyntikulut, jos sivullinen sitä vaatii. Näin voidaan menetellä, jos sivullisen valitus hyväksytään, asian osapuolet eivät ole korvausvelvollisia eikä olisi kohtuutonta jättää kulut sivullisen korvattavaksi. (Linna 2008, 259.)

Valtio voi korvata lisäksi ulosoton muiden asianosaisten oikeudenkäyntikulut. Tämä on mahdollista asiassa olevan selvän virheen takia, joka olisi pitänyt

korjata itseoikaisuna. Valtakunnanvoudinvirastoa tulee kuulla, ennen kuin valtio veloitetaan korvaamaan oikeudenkäyntikulut. (UK 11:20.2.)

4.2 Itseoikaisu

Ulosottomies voi korjata ulosottoasiassa sattuneen virheen itseoikaisuna.

Ulosottomies, asianosainen tai sivullinen voi tehdä aloitteen itseoikaisun tekemiselle. Itseoikaisu koskee joko asiavirhettä tai kirjoitusvirhettä. Asiavirheen oikaisussa ulosottomiehen toimi tai päätös edellyttää selvästi virheellistä tai puutteellista selvitystä tai selvää väärän lain soveltamista. (Linna 2008, 242.)

Ulosottomiehen havaittua virheen tulee hänen välittömästi ryhtyä korjaamaan tekemäänsä virhettä. Ulosottomiehen tulee kuulla niitä asianosaisia, joiden asema heikkenee itseoikaisun takia, mikäli kuuleminen ei ole tarpeetonta erityisestä syystä. (Linna 2008, 243.)

Asianosaisten ja varsinkin velallisen kuuleminen on lähes poikkeukseton pääsääntö, ellei itseoikaisuun ole suostuttu etukäteen asianosaisen puolelta. (Koulu & Lindfors 2009, 170; Paajanen 2014.) Velkojia ei tarvitse kuitenkaan välttämättä kuulla, jos se olisi tarpeetonta asian vähäisyyden vuoksi. Velkojien kuulematta jättäminen merkitään kuitenkin ulosottomiehen tekemään itseoikaisupäätökseen. (Paajanen 2014.)

Koska vaatimus itseoikaisuun ei jatka ulosottovalituksen määräaika, pitää päätös oikaisuvaatimuksesta tehdä nopeasti. Ulosottomiehen velvollisuutena onkin huolehtia, että asianosainen ei menetä valitusoikeuttaan luottamalla itseoikaisuun. (Koulu & Lindfors 2009, 170.) Mikäli itseoikaisu on tehty vasta silloin, kun valitusaika on loppumassa, tulisi ulosottomiehen samalla kysyä valittajan halusta pyytää uutta valituksen määräaika (HE 83/2006, 58).

Ulosottomies ei saa itseoikaista asiavirheen perusteella ulosmittausta, jos myynti-ilmoitus huutokaupasta on jo julkaistu, ellei hänellä ole painavia syitä oikaisulle. Oikaista ei saa myöskään lainvoimaista jakopäätöstä ilman heidän suostumusta, joiden asema heikentyisi itseoikaisun seurauksena. Asiavirheen perusteella ei saa lisäksi oikaista lopullisen tilityksen jälkeen maksuveloitteen täytäntöönpanoa ilman heidän suostumusta, joiden oikeutta kyseinen asia

koskee, eikä muutakaan täytäntöönpanoa, joka on lainvoimaisesti loppuun käsitelty. Näiden lisäksi jo toimitettua myyntiä ei saa itseoikaista edes asianosaisen suostumuksella, vaan asian käsittely siirtyy silloin käräjäoikeuden tehtäväksi. (UK 10:2.1; Paajanen 2014.)

Ulosottomiehen pitää oikaista myös päätökseen tai asiakirjaan tekemänsä kirjoitus- tai laskuvirhe viipymättä virheen havaitsemisen jälkeen. Asiavirheestä poiketen, kirjoitusvirhe tulee oikaista myös ulosottoasian vireilläolon päättymisen jälkeenkin, riippumatta toimien lainvoimaisuudesta. (Linna 2008, 244.)

Itseoikaisupäätös on tehtävä kirjallisesti ja sen tulee sisältää myös perustelut, jos kyse on asiavirheestä. Oikaisupäätös annetaan tiedoksi muutoksen oikeutta koskeville. Oikaisusta ilmoitetaan hakijalle vain sen poiketessa aikaisemmin ilmoitetusta, tai jos siitä ilmoittaminen katsotaan tarpeelliseksi. Ulosottomies voi ilmoittaa oikaisupyynnön tekijälle suullisesti hylkäämänsä oikaisuvaatimuksen, mikäli oikaisuakin on pyydetty suullisesti. Hylkäyspäätöksenkin tulee olla kirjallinen, mikäli oikaisuvaatimus on tehty kirjallisesti. (Linna 2008, 245.)

Itseoikaisuun voi hakea muutosta normaalisti UK 11 luvun mukaan (Linna 2008, 245). Itseoikaisupyynnön hylkäämisestä ei sen sijaan saa valittaa, sillä asianosainen ei kärsi oikeudenmenetystä. Asianosainen voi kuitenkin valittaa siitä toimesta tai päätöksestä, jonka itseoikaisuvaatimus on hylätty, jos valituksen määräaika on vielä jäljellä. (Koulu & Lindfors 2009, 172.)

Itseoikaisu voidaan tehdä myös sen jälkeen, kun kyseisestä toimesta tai päätöksestä on tehty valitus. Määräaikana on kaksi viikkoa valituksen saapumisesta ulosottovirastoon. Tässäkin tapauksessa on oltava edellytykset itseoikaisun tekemiselle. Asianosainen voi peruuttaa valituksensa oikaisun jälkeen. Mikäli hän ei peruuta valitusta, käsittelee tuomioistuin niin alkuperäisen valituksen kuin oikaisupäätöksestä tehdyn mahdollisen valituksenkin. Muussa tapauksessa itseoikaisupäätöksen ollessa lainvoimainen, raukeaa valitus itseoikaisun osalta. (Koulu & Lindfors 2009, 172.)

Itseoikaisu on oikeussuojamenettelyistä kevein, sillä virhe korjataan ilman tuomioistuinmenettelyä (Linna 2008, 242). Itseoikaisu on myös edullisin muutoksenhaikukeino asianosaisille, sillä se on nopea ja vapaamuotoinen, eikä siitä aiheudu kustannuksia. Itseoikaisun vaatimiseen ei myöskään tarvitse yleensä lainopillista apua. (Koulu & Lindfors 2009, 171.) Toisaalta asianosaiselle voi kertyä kuluja, jos käytetään esimerkiksi asianajajan apua. Tällöin kulujen korvaaminen valtiolta ei ole selvää, vaan asian ratkaisee valtakunnanvoudinvirasto. (Paajanen 2014.)

4.3 Täytäntöönpanoriita

Täytäntöönpanoriidan säännökset löytyvät UK 10 luvusta. Täytäntöönpanoriita on kanteella nostettu riita-asia, ns. välioikeudenkäynti ulosotossa. Mikäli ulosotossa syntyy epäselviä kysymyksiä, voi ulosottomies siirtää asian tuomioistuimen ratkaistavaksi. (Linna 2008, 260.) Tähän on kuitenkin tiettyjä edellytyksiä. Asia voidaan käsitellä täytäntöönpanoriitana, jos täytäntöönpanoa vastaan on esitetty maksu- tai vanhentumisväite tai jokin muu väite, joka on syntynyt lainvoimaiseksi tulleen ulosottooperusteen antamisen jälkeen tai jos riitautetaan täytäntöönpanossa määrätty maksu- tai palautusvelvollisuus, taikka velkojan oikeus maksuvakuuden saamiseen ilman ulosottooperustetta tai etuoikeus. Täytäntöönpanoriitaa voidaan käyttää myös sivullisen vastustaessa täytäntöönpanoa, jos se loukkaa hänen oikeuttaan tai jos edellä mainittuihin ehtoihin rinnastettavissa olevan väitteen tai vaatimuksen ratkaiseminen edellyttää täytäntöönpanoa. (UK 10:6.)

Ulosottomiehen tulee tehdä osoitus täytäntöönpanoriitakanteen tekemiseen, jos väite tai vaatimus on perusteltu ja jos asiaa ei voida epäselvyyden vuoksi käsitellä ulosottomenettelyssä (UK 10:7.1). Myös tuomioistuin voi antaa osoituksen täytäntöönpanoriitakanteen nostamiseen. Edellytyksenä on, että asiaa ei voida käsitellä valitusasiana sen laajuuden vuoksi tai muun erityisen syyn vuoksi. (UK 10:7.2.) Tällainen tilanne voi olla esimerkiksi se, että asian käsitelyssä tarvitaan useiden todistajien kuulemista (HE 83/2006, 60). Pääsääntönä on, että osoitus annetaan väitteen tai vaatimuksen esittäjälle. Sen sijaan jos selvityksen esittäminen kuuluu jollekin toiselle, annetaan osoitus tässä tapauksessa hänelle. (Koulu & Lindfors 2009, 179.)

Täytäntöönpanoriitaosoitus on tehtävä kirjallisesti ja siinä on mainittava tuomioistuin, asianosaiset, syyt osoituksen antamiseen ja riidan kohde, senhetkinen täytäntöönpanon vaihe (ulosottomiehen antamassa osoituksessa) sekä kanteen nostamisen laiminlyönnistä aiheutuvat seuraukset (UK 10:10.1).

Osoitus tulee antaa tiedoksi sen saajalle ja mahdollisesti myös muille asianosaisille (UK 10:10.2). Osoituksen saajaa ja tarvittaessa myös muitakin asianosaisia on kuultava ennen osoituksen antamista (UK 10:8.2). Näin asianosaiset voivat kertoa mielipiteensä osoituksen tarpeellisuudesta (HE 83/2006, 61).

Osoitusta ei saa antaa enää ulosottoasian vireilläolon päättymisen jälkeen. Osoitusta ei anneta lisäksi, jos asiasta on ulosottomiehen tai tuomioistuimen lainvoimainen päätös tai asianosainen on laiminlyönyt väitteen tai vaatimuksen esittämisen toimituksessa. Osoitusta ei saa myöskään antaa, jos asianosainen on saanut aikaisemmin osoituksen täytäntöönpanoriitakanteen nostamiseen samasta kysymyksestä. Lisäksi ulosottomies ei saa antaa osoitusta, mikäli asianosainen on valittanut jo aikaisemmin samasta kysymyksestä, sillä asianosainen on jo valinnut käytettävän oikeussuojakeinon, ja siinä pysytään. Sääntö ei koske tuomioistuinta, sillä se antaa osoituksen juuri ulosottovalitusasiassa (Linna 2008, 266).

Asianosainen voi nostaa täytäntöönpanoriitakanteen myös ilman osoitusta, jos sen nostamiselle ovat UK 10:6:ssä säädetyt edellytykset täyttyvät ja UK 10:9:ssä tarkoitettua estettä ei ole (Linna 2008, 268). Lisäksi asianosainen voi vaatia, että vireillä olevaa riita-asian käsittelyä jatketaan täytäntöönpanoriitana (UK 10:13.1). Kummassakin tapauksessa tuomioistuimen tulee ilmoittaa asiasta viipymättä ulosottomiehelle. Uutta kannetta ei saa nostaa ilman osoitusta, mikäli alkuperäinen kanne jätetään sillensä. (UK 10:13.2.)

Täytäntöönpanoriitakanne on nostettava neljän viikon kuluessa osoituksen saamisesta toimittamalla haastehakemus käräjäoikeuden kansliaan. Määräaika voidaan kuitenkin pidentää hyväksyttävästä syystä. (Linna 2008, 267–238.) Täytäntöönpanoriita on käsiteltävä kiireellisesti ja mahdollinen keskeytyspyyntö välittömästi. Ulosottomiestä tulee myös kuulla, ellei se ole tarpeetonta. (UK 10:15.)

Täytäntöönpanon lopputuloksen seurauksena ulosottomies jatkaa täytäntöönpanoa tai peruuttaa sen täytäntöönpanoriidan ratkaisun edellyttämällä tavalla (UK 10:16). Täytäntöönpanoriidassa ei siis kumota ulosmittausta suoraan, vaan ulosottomies huomioi ratkaisun ja sen perusteella jatkaa tai peruuttaa ulosmittauksen (Linna 2008, 270).

Täytäntöönpanoriitakanne on nykyään todella harvinainen ja sitä voi kutsua jo hieman vanhanaikaiseksi oikeussuojakeinoksi. Nykyään valitus ja itseoikaisu antavat suuren oikeussuojan sekä velalliselle ja sivulliselle, joten täytäntöönpanoriita on menettänyt jo merkitystään. (Paajanen & Tammenkoski 2014.)

4.4 Oikeussuojakeinojen suhde toisiinsa

Oikeussuojakeinot voivat liittyä myös toisiinsa (Koulu & Lindfors 2009, 163). Itseoikaisua voidaan käyttää valituksen yhteydessä, sillä ulosottomies voi oikaista valituksessa tarkoitetun päätöksen tai toimen (UK 11:12.1). Ulosottovalitus voi puolestaan muuttua täytäntöönpanoriidaksi muutoksenhakuasteen antamalla osoituksella. Täytäntöönpanoriita ja valitus pidetään yleensä kuitenkin erillään toisistaan. Tällä estetään saman asian oleminen samanaikaisesti molempien kohteena. Täten valituksen tehneellä ei ole oikeutta nostaa täytäntöönpanoriitakannetta, eikä tällaisen kanteen nostanut saa tehdä myöskään valitusta samasta asiasta. (Koulu & Lindfors 2009, 163.)

4.5 Täytäntöönpanon keskeyttäminen

Ulosottoasian täytäntöönpano voidaan keskeyttää joko ulosottomiehen tai tuomioistuimen toimesta (UK 10:19–20). Ulosottomies voi keskeyttää asian täytäntöönpanon harkitessaan itseoikaisun tekemistä (UK 10:19.1). Hänen tulee keskeyttää täytäntöönpano myös, mikäli täytäntöönpanoriitakanteen nostamiseen on annettu osoitus (UK 10:19.2). Lisäksi julkisen saatavan ulosmittauksessa ulosottomiehen tulee keskeyttää täytäntöönpano, jos velallinen on viikon kuluessa ulosmittauksesta pyytänyt keskeytystä. Muissa tapauksissa ulosottomiehellä ei ole oikeutta keskeyttää täytäntöönpanoa (Paajanen 2014). Ulosottomiehen tekemä keskeytys on voimassa kaksi viikkoa vireillepanon määräajan päättymisen jälkeen. (UK 10:19.2.)

Ulosottovalitusta tai täytäntöönpanoriitaa käsittelevä tuomioistuin voi antaa keskeytysmääräyksen itse tai asianosaisen sitä pyytäessä ja se on käsiteltävä välittömästi (UK 10:20.1). Tuomioistuimen antamasta keskeytysmääräyksestä, sen muuttamisesta sekä sen ratkaisemisesta on ilmoitettava ulosottomiehelle (UK 10:20.2). Tuomioistuimen antama keskeytysmääräys on voimassa, kunnes sen käsittely päättyy (UK 10:23.1). Jos tuomioistuin keskeyttää täytäntöönpanon toistuvaistulon ulosmittauksissa, on tämä ulosmittaus peruutettava ilman nimenomaista toistuvaistulon ulosmittauksen peruutusilmoitusta, sillä muuten tällainen keskeytyspäätös jäisi toteutumatta tosiasiallisesti, jos rahat tilitettäisiin edelleen ulosottoon. (Paajanen 2014.)

Keskeytysmääräys voidaan tehdä joko osittain tai kokonaan siten, että se koskee osaa joko ulosottoperusteissa annetuista velvoitteista tai vaatimuksen määrästä tai niin, että se koskee tiettyä omaisuutta. Siinä voidaan sallita myös omaisuuden ulosmittaus, mutta myynti ja varojen tilitys voidaan silti kieltää. Keskeytysmääräys voidaan antaa lisäksi muutoin osittaisena. (UK 10:22.1.)

Ulosottomiehen antama lupaus täytäntöönpanon keskeyttämisestä ei ole sitova, joten vaatimus täytäntöönpanon keskeyttämisestä kannattaa kertoa valituskirjelmässä (Koulu & Lindfors 2009). Täytäntöönpanon keskeytysmääräyksen pitää olla lisäksi kirjallinen. Suullista täytäntöönpanokieltoa ei noudateta ulosotossa. Velallinen voi tuomioistuimen ratkaisun saatuaan olla tyytymätön esimerkiksi siihen, että ulosoton hallussa olevan ajoneuvon arvo on alentunut, koska sitä ei ole pitkän valitusprosessin aikana myyty. Tästä voi seurata vahingonkorvausvaatimus valtiolle. (Paajanen 2014).

Muutoksenhaku keskeytysmääräykseen ei ole mahdollista. Ulosottomies on velvollinen noudattamaan tuomioistuimen antamaa keskeytysmääräystä, eli hänen tulee keskeyttää täytäntöönpano välittömästi. Mikäli tuomioistuin ei erikseen määrää, ulosottomiehen jo tekemiä toimia ei tarvitse kuitenkaan peruuttaa. (Koulu & Lindfors 2009, 196.)

4.6 Kantelu

Ulosottomiehen virkatoimesta tai sen suorittamisesta voi tehdä kantelun. Se osoitetaan Valtakunnanvoudinvirastolle. Lisäksi oikeuskansleri ja oikeusasiamies käsittelevät kanteluita. (Koulu & Lindfors 2009, 66–67.) Käräjäoikeus ei käsittele kanteluita. Jos ulosottomiehen virkatoimesta tai sen suorittamisesta valitetaan, osoittaa käräjäoikeus asianosaisen tekemään kantelun ja jättää valituksen tutkimatta. (UK 11:18.) Kantelut liittyvät tapauksiin, joissa täytäntöönpanotoimi tai päätös ei voi olla muutoksenhaun kohteena. Kantelulla ei voida kumota tai keskeyttää täytäntöönpanoa, mutta se voi saada ulosottomiehen harkitsemaan itseoikaisua. (Koulu & Lindfors 2009, 66–67.)

4.7 Muutoksenhakujärjestelmä Etelä-Karjalan ulosottoviraston näkökulmasta

Etelä-Karjalan ulosottoviraston näkökulmasta muutoksenhakujärjestelmä on toimiva kokonaisuus, joka takaa ulosoton asianosaisille erinomaiset mahdollisuudet saada oikeusturvaa. Ulosottopäätösten ja toimenpiteiden oikeellisuus tulee tutkituksi tuomioistuimessa. Valittaminen on myös nykyään helppoa, sillä valituksen voi tehdä sähköisesti. Tulevaisuudessa voitaisiin kuitenkin arvioida pitäisikö ulosottovalitukset keskittää vielä harvempiin käräjäoikeuksiin. Tämän avulla ratkaisusta voisi tulla vielä nykyistäkin yhdenmukaisempia tai ainakin luottamus yhdenmukaisempiin ratkaisuihin lisääntyisi. (Tammenkoski 2014.)

Ulosottovalitukset ovat pieni osa kaikista käräjäoikeudessa käsiteltävistä valituksista ja tämä vaikuttaa tuomareiden mahdollisuuksiin erikoistua ulosottoasioiden käsittelyyn. Valtakunnanvoudinvirastossa on nostettu esiin tuomareiden kouluttaminen ulosottoasioihin liittyen. Siitä olisi varmasti etua, sillä tämän myötä tuomareiden ammattitaito paranisi ulosottoasioihin liittyen. (Paajanen 2014, Tammenkoski 2014.)

5 TUTKIMUS ULOSOTTOVALITUKSISTA ETELÄ-KARJALAN ULOSOTTOVIRASTOSSA 2009–2013

5.1 Tutkimuksen toteutus

Opinnäytetyö on toteutettu kvantitatiivista eli määrällistä tutkimusmenetelmää käyttäen. Kvantitatiivisessa tutkimuksessa käsitellään tiettyjen tekijöiden mitaamista ja niiden määrällisen esiintymisen laskemista. Tekijöitä käsitellään tilastollisin menetelmin. Kvantitatiivisen tutkimuksen tavoitteena on muodostaa tietoa, joka on yleistettävää, luotettavaa ja perusteltua. (Kananen 2011, 12–13, 18.)

Opinnäytetyössä tutkitaan ulosottovalituksia ja vastataan asetettuihin tutkimuskysymyksiin. Tutkimuskysymyksinä ovat

- Kuinka paljon ja mistä aiheista ulosottovalituksia on tehty Etelä-Karjalan ulosottovirastossa vuosina 2009–2013?
  - Mitkä ovat olleet ulosottovalitusten lopputulokset?
  - Ketkä tekevät valituksia?
  - Valittavatko samat henkilöt useasti?

Opinnäytetyön tutkimustyyppinä on kokonaistutkimus. Kokonaistutkimuksessa mitataan kaikki perusjoukon tilastoyksiköt (Kananen 2011, 66.) Ulosottovalituksia on tutkittu vuosien 2009–2013 väliseltä ajalta, ottaen huomioon jokainen Etelä-Karjalan ulosottovirastoon saapunut valitus. Tilastollisessa tutkimuksessa onkin tärkeää määritellä tutkittava perusjoukko tarkasti (Kananen 2011, 66.)

5.2 Tiedonkeruu

Tiedonkeruumenetelmänä tutkimuksessa on käytetty itsenäistä tietojen keräämistä Etelä-Karjalan ulosottoviraston arkistoista. Vierailin virastolla syksyn 2014 aikana keräämässä tietoja ulosottovalituksista. Havaintoaineistoa voi hankkia valmiista aineistosta, sekundääriaineistosta. Sekundääriaineistosta

kerätty tieto muutetaan numeeriseen muotoon, sillä tieto ei sovi yleensä sellaisenaan tutkimuskäyttöön. Aineiston keruumenetelmänä sekundääriaineiston käyttäminen ei vaikuta opinnäytetyön arvoon. (Hirsjärvi, Remes & Sajavaara 2008, 181.) Keräsin tiedot kaikista ulosottovalituksista vuosilta 2009–2013, sillä turvallisin vaihtoehto tulosten luotettavuuden kannalta on tutkia kaikki perusjoukon tilastoyksiköt (Kananen 2011, 85).

Tilastollisen tutkimuksen perusta on muuttujien mittaaminen ilmiöistä tai havaintoyksiköistä. Mittaaminen suoritetaan mittarin avulla. Mitatut havaintoyksiköt muodostavat havaintomatriisin. Havaintomatriisia käsitellään tilastollisten menetelmien avulla. (Kananen 2011, 53.) Tutkimuksessani mittarina on käytetty lomaketta, johon keräsin kaiken tarvittavan tiedon jokaisesta ulosottovalituksesta vuosilta 2009–2013. Tarkasteltavat vuodet on valittu sillä perusteella, että ne antavat mahdollisimman tuoreen käsityksen ulosottovalitusten määrästä. Viidessä vuodessa valituksia oli myös tehty tarpeeksi (146 kpl), joten niiden tutkiminen oli mielekäästä.

5.3 Tutkimusaineiston analysointi

Tutkittuani ulosottovalitukset ja kerättyäni niistä kaikki tarvittavat tiedot laatiini lomakkeisiin, tallensin keräämäni datan SPSS-ohjelmistoon, jota käytetään tilastotieteellisiin analyyseihin. Tallennettua dataa on analysoitu deskriptiivisillä tiedoilla ja ristiintaulukoinneilla ulosottovalituksiin liittyen. Tämän jälkeen tuloksia on selitetty ja tulkittu.

Tulosten analysoinnissa on käytetty selittämiseen pyrkivää lähestymistapaa, jota käytetään usein tilastollisessa tutkimuksessa. Tutkimustuloksista on muodostettu synteesejä. Niiden avulla kerätään tulosten pääasiat yhteen ja vastaan tutkimuksen ongelmiin. (Hirsjärvi, Remes & Sajavaara 2008, 224–225; 219.)

5.4 Ulosmittaukset Etelä-Karjalan ulosottovirastossa 2009–2013

Opinnäytetyössä kerrotaan seuraavaksi Etelä-Karjalan ulosottoviraston tekemien ulosmittausten määrät vuosilta 2009–2013, sillä suurin osa ulosottovalituksista koskee nimenomaan ulosottomiesten tekemiä ulosmittauspäätöksiä. Tämän avulla opinnäytetyön lukija pystyy suhteuttamaan ulosottovalitusten määrän ulosmittausten määrään. Vaikka suurin osa ulosottovalituksista koskeekin ulosmittauksia, voi ulosottovalituksen tehdä myös muistakin ulosottomiehen tekemistä toimista ja päätöksistä. Näitä muita kuin ulosmittauksista tehtyjä päätöksiä ja toimia ovat esimerkiksi kiinteistön realisointi ja häätö, mutta näistä tehtyjen vähäisten päätösten määrien takia niiden lukumääriä ei opinnäytetyössä mainita.

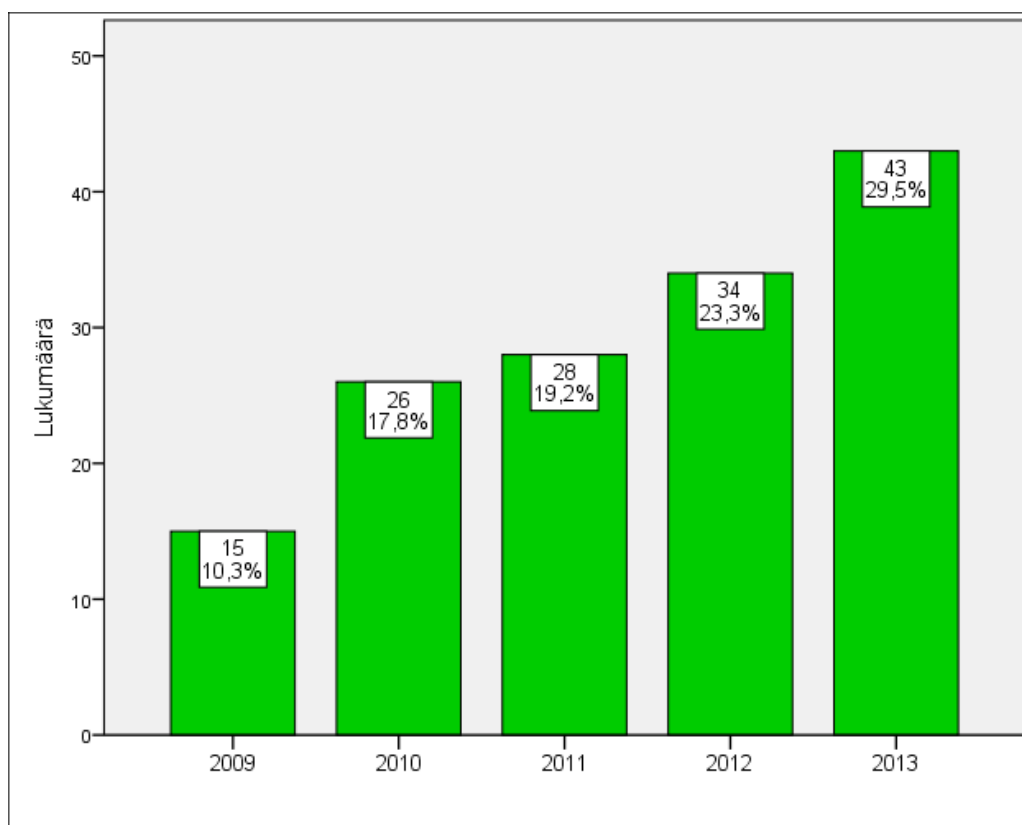
Etelä-Karjalan ulosottovirasto on tehnyt vuonna 2009 yhteensä 11 414 ulosmittausta. Vuonna 2010 ulosmittauksia tehtiin 11 667. Vuonna 2011 ulosmittausten määrä oli 12 138 ja vuonna 2012 määrä oli 14 150. Tarkastelujakson viimeisenä vuotena 2013 ulosmittauksia tehtiin 14 181. Yhteensä ulosmittauksia tehtiin vuosien 2009–2013 aikana 63 550 kappaletta. (Valtakunnanvoudinvirasto a, b, c, d.)

5.5 Tutkimustulokset

5.5.1 Ulosottovalitusten määrä Etelä-Karjalan ulosottovirastossa 2009–2013

Suurin osa ulosottovalituksista on tullut yhdeltä henkilöltä. Samassa asiassa on voinut olla myös useampi kuin yksi valittaja. Jos samassa ulosottovalituksessa on ollut useampi kuin yksi valittaja, on valitus merkitty yhdeksi valitukseksi. Valituksissa on voitu valittaa myös useammasta kuin yhdestä aiheesta. Nämä valitukset ovat merkitty eri valituksiksi. Edellä mainitut menettelyt ovat mahdollistaneet tulosten järkevän esittämisen.

Kuvassa 1 on eritelty Etelä-Karjalan ulosottovirastoon tulleet ulosottovalitukset vuosien 2009–2013 välisenä aikana sekä lukumäärittäin että prosenttiosuuksin jokaisena vuotena erikseen. Yhteensä ulosottovalituksia on tehty kyseisinä vuosina 146 kappaletta.

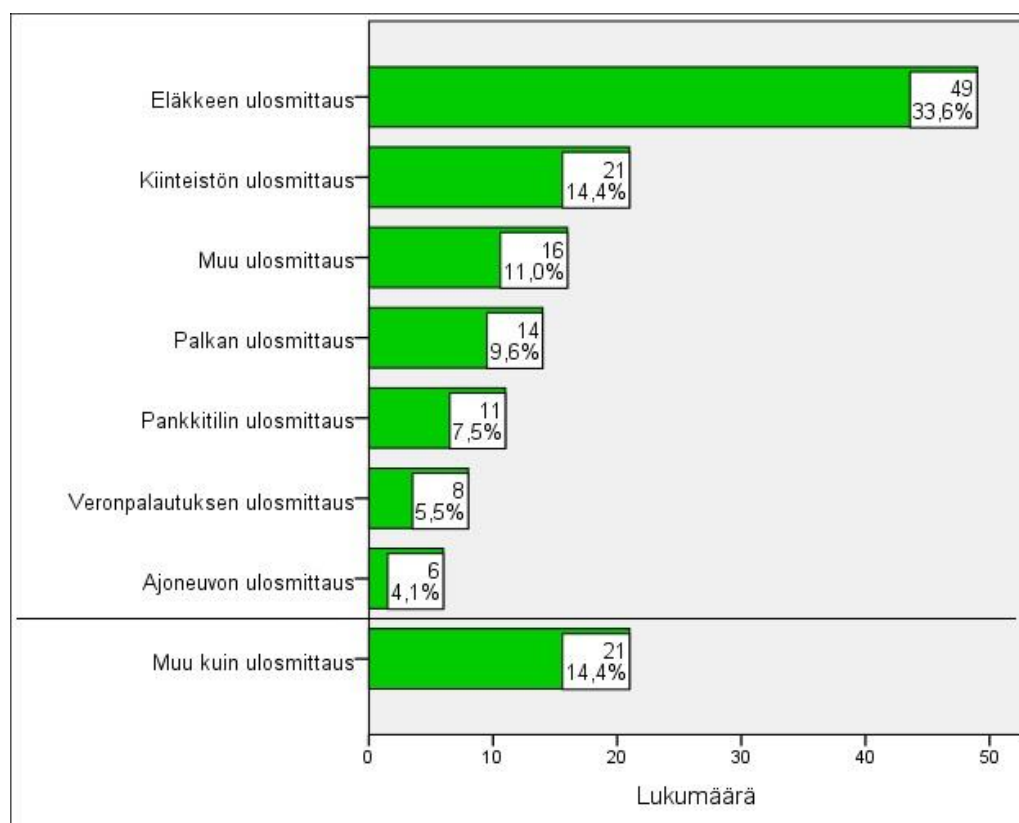
Kuva 1. Ulosottovalitusten määrät Etelä-Karjalan ulosottovirastossa 2009–2013 (n=146)

Vuonna 2009 ulosottovalituksia saapui Etelä-Karjalan ulosottovirastoon 15 kappaletta, mikä on 10,3 % kaikista valituksista. Vuonna 2010 valitusten määrä kasvoi 26:een, mikä vastaa 17,8 %:a kaikista valituksista. Vuonna 2011 valituksia tehtiin 28 kappaletta, mikä on 19,2 % kaikista valituksista. Myös seuraavana vuonna valitusten määrä kasvoi, sillä vuonna 2012 valituksia tehtiin 34 kappaletta, mikä vastaa 23,3 %:a kaikista valituksista. Viimeisenä tarkasteluvuotena 2013 valituksia saapui virastolle 43 kappaletta. Prosentuaalisesti vuoden 2013 ulosottovalitusten määrä on 29,5 % kaikista tarkasteluvuoden valituksista.

Tuloksista voi päätellä, että ulosottovalitusten määrät ovat kasvaneet joka vuonna. Vuonna 2013 ulosottovalituksia on tehty lähes kolme kertaa enemmän kuin tarkastelujakson alkuvuonna 2009. Valitusten määrän kasvu on vaihdellut vuosittain kahdesta yhteentoista. Vuosina 2010 ja 2011 valitusten määrät pysyivät lähes samoina, mutta muina vuosina valitusten määrässä on selkeämpää kasvua edellisvuoteen verrattuna.

5.5.2 Ulosottovalitusten aiheet

Tutkimuksessa on selvitetty, mistä aiheista valittajat ovat tehneet ulosottovalituksen. Valitusten aiheet on määritelty ulosmittauksista tehtyihin valituksiin sekä muihin kuin ulosmittauksista tehtyihin valituksiin. Tarkasteltavia ulosmittauspäätöksistä tehtyjä valitusaiheita ovat eläkkeen ulosmittaus, kiinteistön ulosmittaus, palkan ulosmittaus, pankkitilin ulosmittaus, veronpalautuksen ulosmittaus, ajoneuvon ulosmittaus sekä muu ulosmittaus. ”Muu ulosmittaus” sisältää mm. elinkeinotulon ulosmittauksen sekä asunto-osakkeen ulosmittauksen. Kyseisiä aiheita ei ole ilmaistu kuvassa 2 niistä tehtyjen vähäisten valitusten takia.

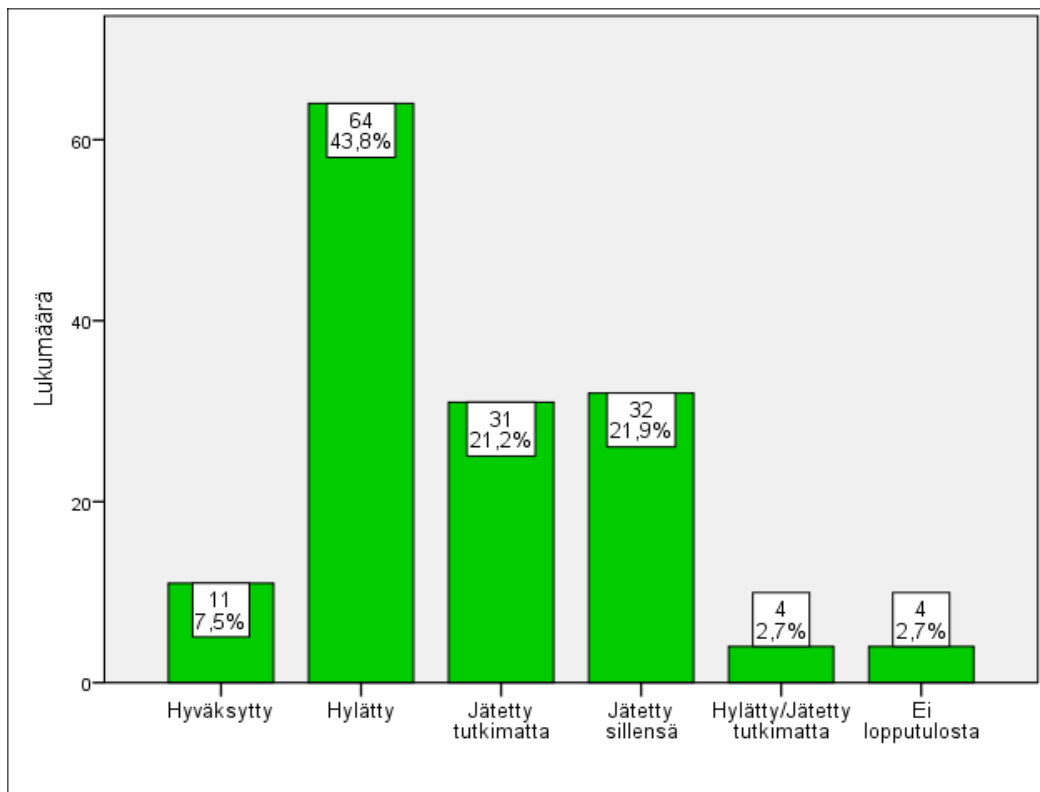
Kuva 2. Ulosottovalitusten määrät aiheittain (n=146)

Kuvassa 2 esitetään ulosottovalitusten määrät aiheittain. Kuvasta erottuu selkeästi, että yksittäisistä valitusten aiheista eläkkeen ulosmittaus on ollut useimmin valituksen kohteena. Siitä on valitettu 49 kertaa, mikä on n. kolmannes (33,6 %) kaikista valituksista. Toiseksi yleisin valituksen aihe on ollut kiinteistön ulosmittaus, josta on valitettu 21 kertaa (14,4 %). Muusta kuin kuvassa ilmenevistä yksittäisistä ulosmittauksista on valitettu 16 kertaa (11 %). Kolmanneksi yleisin yksittäisestä ulosmittauksen aiheesta tehty valitus on ollut

palkan ulosmittaus, josta on valitettu 14 kertaa (9,6 %). Pankkitilin ulosmittauksesta on valitettu 11 kertaa (7,5 %) ja veronpalautuksen ulosmittauksesta kahdeksan kertaa (5,5 %). Valituksen aihe on koskenut ajoneuvon ulosmittausta kuudessa tapauksessa (4,1 %). Ulosottovalitus on tehty muusta kuin ulosmittauksesta 21 kertaa (14,4 %).

5.5.3 Valitusten lopputulokset

Seuraavaksi opinnäytetyössä selvitetään ulosottovalitusten lopputuloksia. Lopputulos on joko hyväksytty, hylätty, jätetty tutkimatta, jätetty sillensä tai sekä hylätty että jätetty tutkimatta. Jos valitus on hyväksytty, on ulosottomiehen päätös kumottu. Mikäli valitus on hylätty, on käräjäoikeus käsitellyt asian ja jättänyt ulosottomiehen tekemän päätöksen voimaan. Valituksen tutkimatta jättäminen tarkoittaa, että käräjäoikeus ei ole käsitellyt valitusta ollenkaan ja asian jäädessä sillensä, käräjäoikeus on aloittanut valituksen käsittelyn, mutta jättänyt käsittelyn kesken. Jos ulosottovalitus on sekä hylätty että jätetty tutkimatta, on samassa valituksessa ollut useampi kuin yksi valittaja. Tällöin tuomioistuin on antanut samassa ratkaisussaan valittajille eri päätökset.

Kuva 3. Tuomioistuinten antamat lopputulokset ulosottovalituksista (n=146)

Kuva 3 osoittaa ulosottovalitusten lopputulokset. Ulosottovalitus on hyväksytty 11 kertaa, eli 7,5 %:ssa tapauksista. Ulosottovalitus on hylätty 64 kertaa. Valitusten hylkäysten määrä on 43,8 %. Valitus on jätetty tutkimatta 31 kertaa, mikä vastaa 21,2 %:a kaikista tapauksista. Valituksen käsittely on jätetty sillensä 32 kertaa, eli 21,9 %:ssa tapauksista. Neljässä tapauksessa tuomioistuin on sekä hylännyt valituksen että jättänyt valituksen tutkimatta (2,7 %). Lisäksi neljään valitukseen ei ole vielä tutkimusta tehdessä saatu lopputulosta.

Ulosottovalituksen lainvoimaan jäänyt päätös on ollut useimmin valittajan kannalta negatiivinen. Suurin osa ulosottovalituksista on hylätty. Toiseksi yleisin lopputulos on ollut valituksen käsittelyn jättäminen sillensä. Valituksen käsittely on jätetty useimmiten sillensä tapauksissa, joissa valittaja ei ole antanut määräajassa häneltä pyydettyä lausumaa ulosottomiehen lausunnon johdosta. Lisäksi asia on jätetty sillensä, jos ulosottomies on oikaissut valituksen alaisena olevan päätöksensä itseoikaisulla. Seuraavaksi yleisin lopputulos on valituksen tutkimatta jättäminen. Suurin syy valituksen tutkimatta jättämiselle on ollut se, että valittaja on valittanut lopullisen tilityksen jälkeen sellaisesta asiasta, joka ei ole koskenut tilityksessä ollutta virhettä. Käräjäoikeus on jättänyt valituksen tutkimatta, koska lopullisen tilityksen jälkeen voidaan valittaa vain tilityksessä olevasta virheestä (UK 11:1.1).

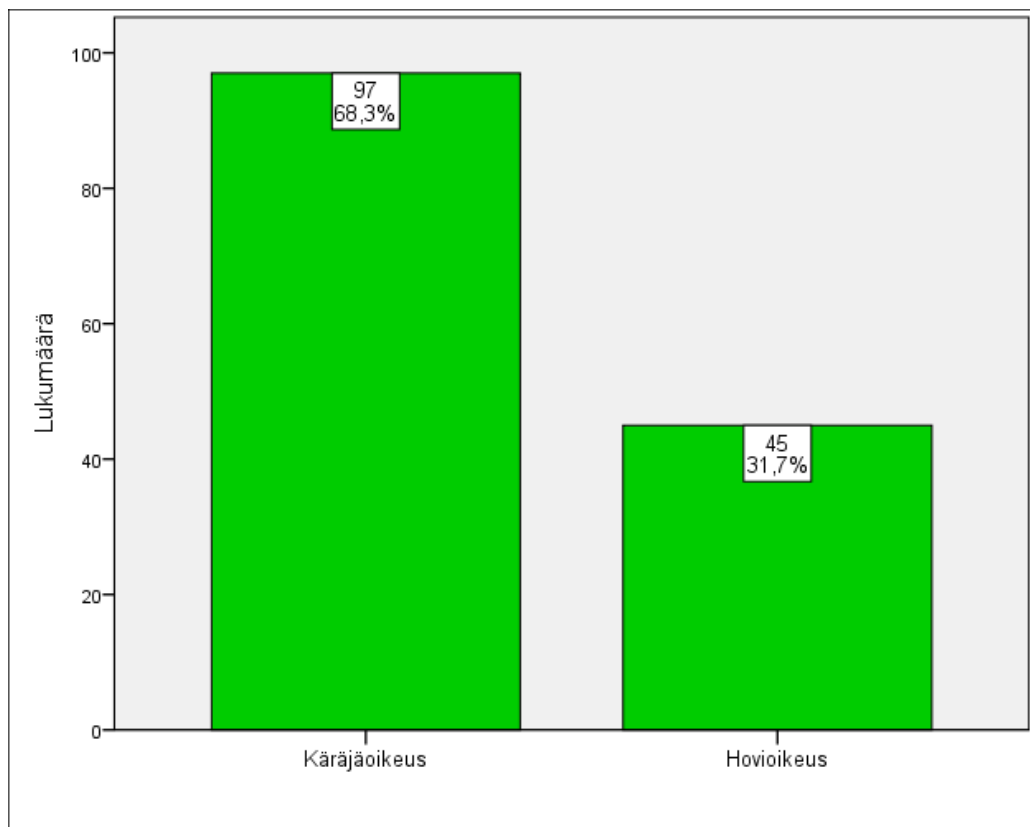
Ulosottovalitus on hyväksytty vain 11 kertaa. Yleisin valituksen hyväksymisperuste on ollut se, että ulosmittaus on kohdistunut sivullisen omaisuuteen. Ulosottomies on ulosmitannut esimerkiksi kiinteistön tai pankkitilin, joka on ollut yhteisomistuksessa.

Neljässä tapauksessa tuomioistuin ei ole antanut päätöstä lainkaan. Kolmessa näistä tapauksista asian käsittely on ollut vielä kesken tutkimusta tehdessä ja yhdessä tapauksessa valittaja on peruuttanut valituksensa ennen sen menemistä käräjäoikeuden käsiteltäväksi.

5.5.4 Ulosottovalitusten käsittely tuomioistuimissa

Seuraavaksi opinnäytetyössä tarkastellaan, mikä tuomioistuin on antanut lopullisen päätöksen ulosottovalitusasissa. Lopullisen päätöksen on antanut joko Etelä-Karjalan käräjäoikeus tai Kouvolan hovioikeus.

Tämän jälkeen tarkastellaan, kuinka useasti kärjäoikeuden päätöksestä on valitettu hovioikeuteen ja kuinka useasti hovioikeuden päätöksestä on valitettu korkeimpaan oikeuteen. Näiden lisäksi on kerrottu, onko korkein oikeus myöntänyt valituslupaa hovioikeuden päätökseen.

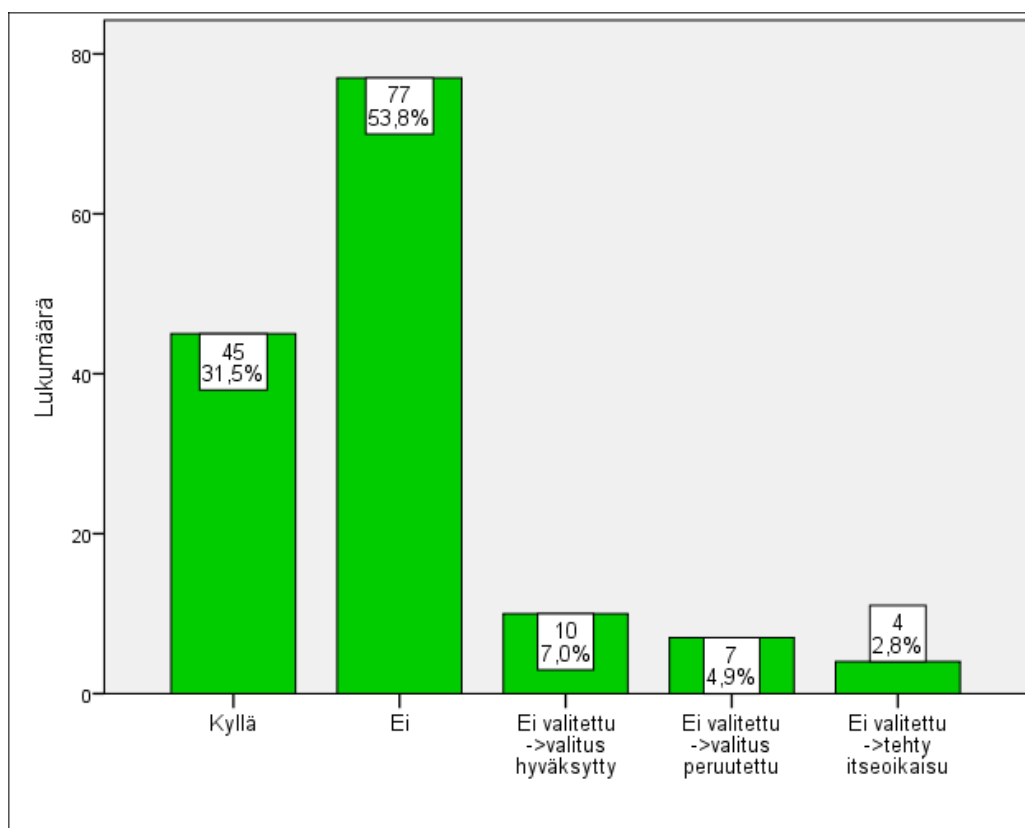

Kuva 4. Lainvoimaisen päätöksen antanut tuomioistuin (n=142)

Kuvassa 4 on esitetty, mikä tuomioistuin on antanut lainvoimaisen päätöksen ulosottovalitusasiassa. Kärjäoikeus on antanut lopullisen päätöksen 97 kertaa. Hovioikeus on ollut lainvoimaisen päätöksen antajana 45 kertaa.

Tuloksista voi päätellä, että lainvoimaisia päätöksiä on antanut eniten kärjäoikeus (68,3 %). Kärjäoikeus on antanut yli puolet enemmän lainvoimaisia päätöksiä kuin hovioikeus (31,7 %).

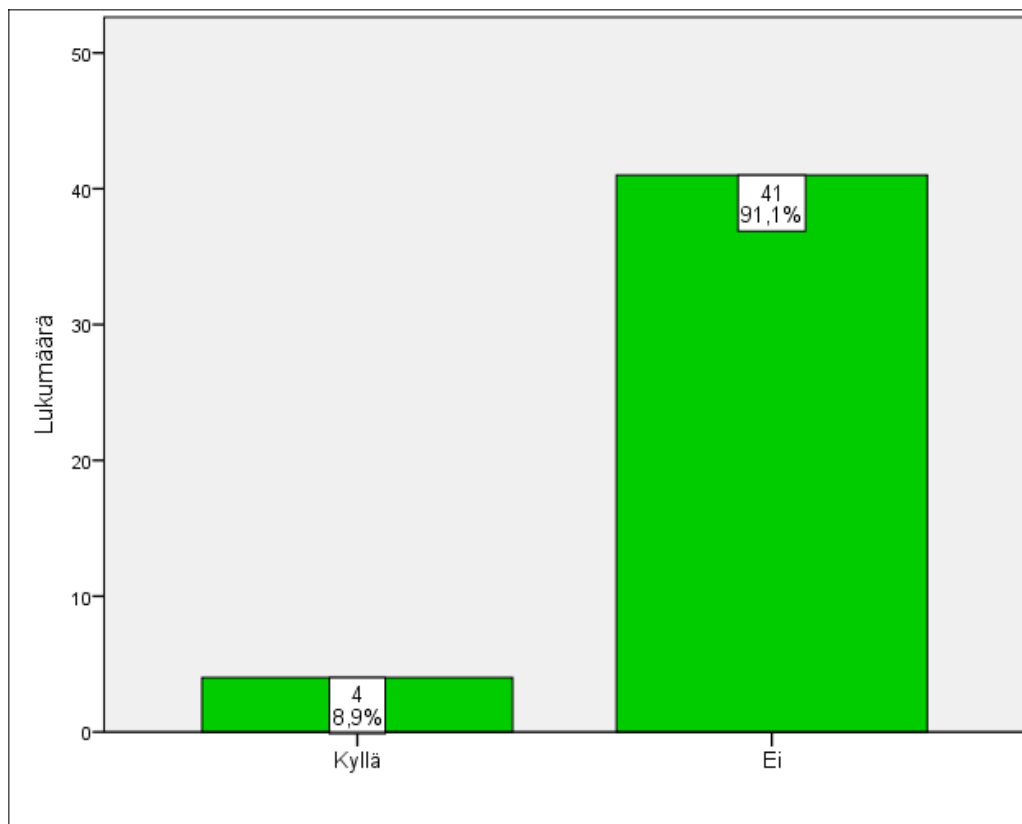
Kuva 5. Muutoksenhaku käräjäoikeuden päätökseen (n=143)

Kuva 5 kertoo, onko Etelä-Karjalan käräjäoikeuden antamasta päätöksestä valitettu hovioikeuteen. Kuvassa kerrotaan myös ne tapaukset, joissa käräjäoikeuden päätöksestä ei ole luonnollisesti valitettu hovioikeuteen, koska valittajalla ei ole ollut intressiä valittaa päätöksestä eteenpäin. Näissä tapauksissa valitus on joko hyväksytty, peruutettu tai ulosottomies on tehnyt itseoikaisun.

Etelä-Karjalan käräjäoikeuden antamaan päätökseen ulosottovalitusasiassa on haettu muutosta 45 kertaa niissä tapauksissa, joissa valitusta ei ole hyväksytty. Tapauksia, joissa käräjäoikeuden negatiivisesta päätöksestä ei ole valitettu hovioikeuteen, on 77. Kymmenessä tapauksessa valitus on hyväksytty, joten käräjäoikeuden tuomiosta ei luonnollisesti ole valitettu hovioikeuteen. Valitus on peruutettu 7 kertaa, joten siitä ei ole voitu myöskään valittaa hovioikeuteen. Lisäksi ulosottomies on tehnyt itseoikaisun neljä kertaa, joten valituksen käsittely on rauennut käräjäoikeudessa.

Tuloksista voi päätellä, että suurimmassa osassa tapauksista valittaja on tyytynyt käräjäoikeuden antamaan päätökseen. Käräjäoikeuden antamia päätöksiä on yhteensä 143, joista 31,5 %:ssa tapauksista on valitettu hovioikeuteen. Hovioikeuteen ei ole valitettu 68,5 %:ssa tapauksista ottaen huomioon kaikki

käräjäoikeuden päätökset. Käräjäoikeuden antamasta valittajalle negatiivisesta päätöksestä ei ole valitettu hovioikeuteen 53,8 %:ssa tapauksista.

Kuva 6. Muutoksenhaku hovioikeuden päätökseen (n=45)

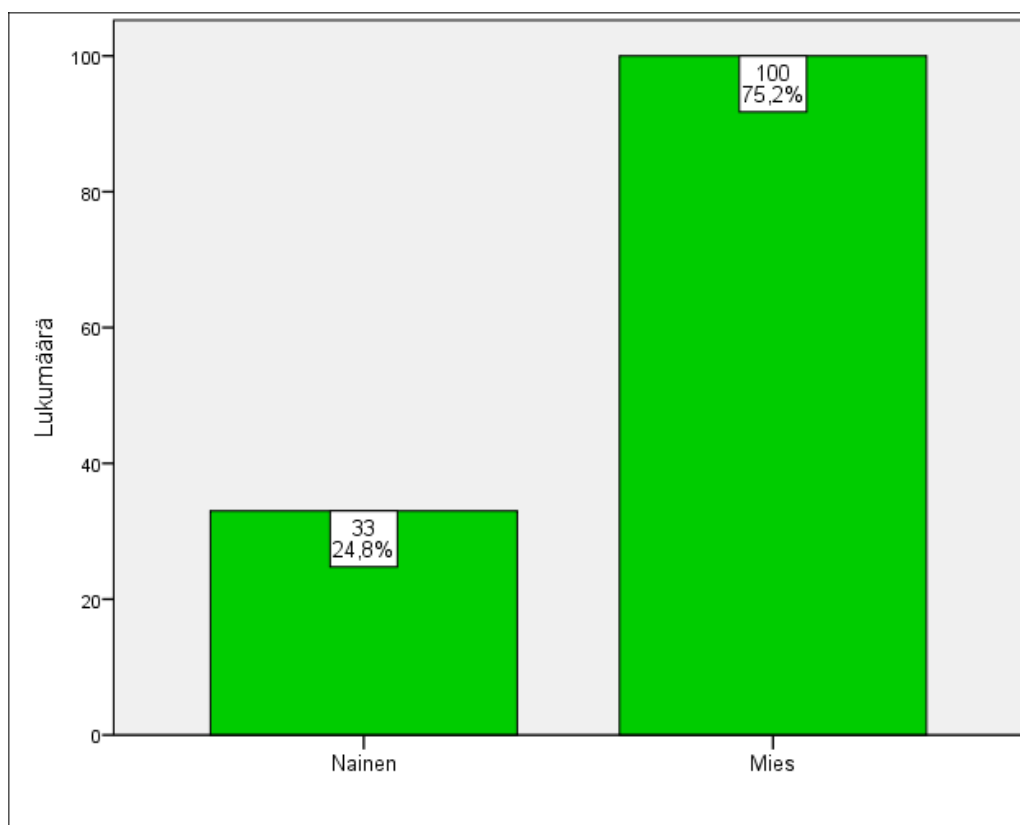
Kuva 6 kertoo, kuinka useasti valittaja on hakenut muutosta hovioikeuden antamaan päätökseen. Ulosottovalituksen tekijä on valittanut hovioikeuden päätöksestä vain neljä kertaa korkeimpaan oikeuteen. Valittaja ei ole valittanut korkeimpaan oikeuteen 41 tapauksessa.

Tuloksista voi päätellä, että valittaja on tyytynyt lähes aina hovioikeuden päätökseen, sillä vain 8,9 %:ssa tapauksista on valitettu korkeimpaan oikeuteen. Valittaja on tyytynyt hovioikeuden päätökseen 91,1 %:ssa tapauksista. Korkein oikeus ei myöntänyt kuitenkaan kertaakaan valituslupaa kyseisissä neljässä tapauksessa, joten hovioikeuden antamat päätökset ovat jääneet lainvoimaisiksi.

5.5.5 Valituksen tekijän luokittelu

Opinnäytetyössä on tutkittu myös valituksen tekijää. Tutkimuksessa on selvitetty valittajan sukupuolijakaumaa, roolia ja oikeussubjektia. Kyseisiä tarkasteltavia asioita on havainnollistettu kuvissa 7, 8 ja 9.

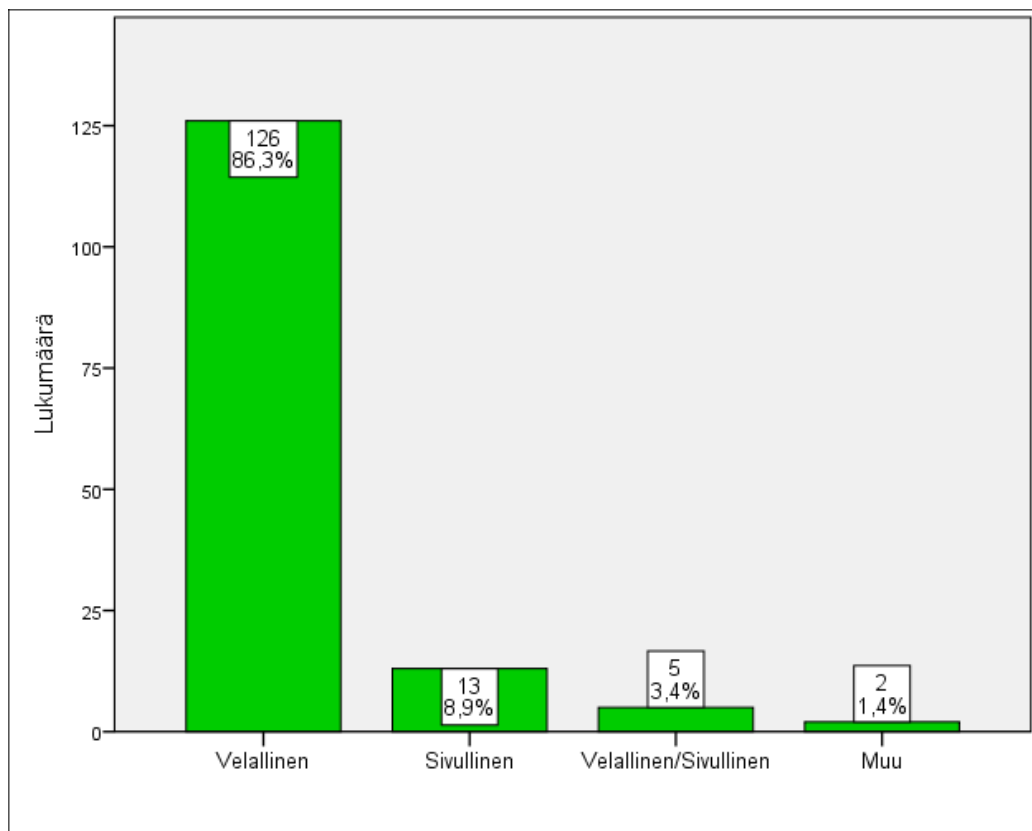
Valittajien sukupuolta on selvitetty tapauksissa, joissa on ollut vain yksi luonnollinen henkilö valittajana. Sukupuolivertailussa ei ole otettu huomioon valituksia, joissa valittajina ovat olleet esimerkiksi mies ja nainen, jotta tulosten esittäminen olisi tilastollisesti järkevää. Valittajan roolilla tarkoitetaan sitä, missä asemassa valituksen tekijä on ollut. Valituksen tekijä on ollut joko velallinen, sivullinen, velallinen ja sivullinen tai jokin muu taho. Velkoja ei ole ollut kertaakaan ulosottovalituksen tekijänä, joten sitä ei ole mainittu tuloksissa. Valittajan oikeussubjekti on joko luonnollinen henkilö tai oikeushenkilö. Oikeushenkilön tehdessä ulosottovalituksen, on se ollut aina yritys.

Kuva 7. Valittajan sukupuolijakauma (n=133)

Kuva 7 osoittaa valittajien sukupuolijakauman. Yhden luonnollisen henkilön tekemiä ulosottovalituksia on tehty 135 kappaletta. Valituksista naisen tekemiä on 24,8 % ja miehen tekemiä 75,2 %. Nainen on tehnyt valituksen 33 kertaa ja

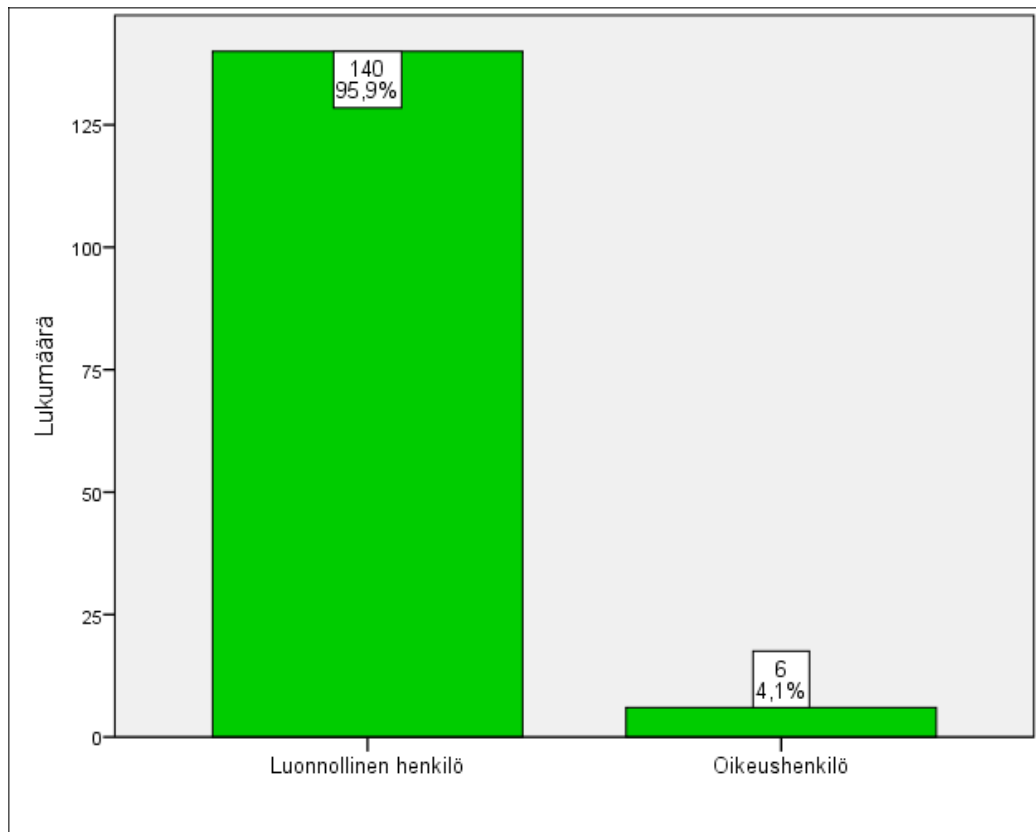
mies 100 kertaa. Ero naisen ja miehen tekemien valitusten määrässä on huomattava. Mies on ollut valittajana jopa kolme kertaa useammin kuin nainen.

Kuva 8. Valittajan rooli (n=146)

Kuva 8. osoittaa valittajan roolin ulosottovalituksessa. Suurin osa valituksen tekijöistä on ollut velallisia. Velallinen on valittanut yhteensä 126 kertaa, mikä on 86,3 % kaikista valituksista. Ero seuraavaan valittajan rooliin, sivulliseen, on selkeä. Toiseksi yleisin rooli on ollut siis sivullinen, joka on valittanut yhteensä 13 kertaa. Sivullinen on ollut valittajana 8,9 %:ssa tapauksista. Viisi kertaa samassa valituksessa valituksen tekijänä on ollut sekä velallinen että sivullinen, mikä on 3,4 %:a kaikista tapauksista. Kaksi kertaa valittajana on ollut muu taho. Näissä tapauksissa valittajana on ollut ostotarjouksen tekijä huutokaupassa, jossa heidän tarjoustaan ei ole hyväksytty. Valittajan roolina on ollut muu 1,4 %:ssa kaikista tapauksista.

Ulosottovalituksen tekijä on ollut lähes aina velallinen. Ulosottovalituksia on tehty yhteensä 146 kappaletta ja vain 20 tapauksessa valituksen tekijänä on ollut muu kuin velallinen.

Kuva 9. Oikeussubjekti (n=146)

Kuvassa 9 valitusten tekijät on jaettu oikeussubjekteihin, luonnolliseen henkilöön ja oikeushenkilöön. Kuvasta 9 voi todeta, että luonnollinen henkilö on ollut selvästi useammin valituksen tekijänä kuin oikeushenkilö. Luonnollinen henkilö on tehnyt valituksen 95,9 %:ssa tapauksista, eli yhteensä 140 kertaa. Oikeushenkilö on valittanut 6 kertaa, eli 4,1 %:ssa tapauksista.

5.5.6 Ulosottovalitusten lopputulosten ja aiheiden välinen vertailu

Ulosottovalituksia on tarkasteltu ristiintaulukoimalla valitusten aiheita ja lopputuloksia. Taulukoissa 1 on tutkittu, miten valitusten lopputulokset ovat jakautuneet aiheiden mukaan. Taulukossa 2 on tutkittu lopputulosten ja aiheiden välistä suhdetta toisinpäin kuin taulukossa 1. Taulukossa 2 tarkastellaan kunkin valitusaiheen lopputuloksien jakaumaa.

Taulukko 1. Valituksen lopputuloksen ja aiheen välinen suhde

Valituksen lopputulos	Valituksen aihe								
	Palkan ulosmittaus	Eläkkeen ulosmittaus	Kiinteistön ulosmittaus	Pankkitilin ulosmittaus	Veronpalautuksen ulosmittaus	Ajoneuvon ulosmittaus	Muu ulosmittaus	Muu kuin ulosmittaus	Yht.
Hyväksytty	0	1	5	1	0	0	2	2	11
%	0,0%	9,1%	45,5%	9,1%	0,0%	0,0%	18,2%	18,2%	100%
Hylätty	6	19	10	5	7	3	7	7	64
%	9,4%	29,7%	15,6%	7,8%	10,9%	4,7%	10,9%	10,9%	100%
Jätetty tutkimatta	1	26	0	1	0	0	1	2	31
%	3,2%	83,9%	0,0%	3,2%	0,0%	0,0%	3,2%	6,5%	100%
Jätetty sillensä	6	3	4	4	1	3	3	8	32
%	18,8%	9,4%	12,5%	12,5%	3,1%	9,4%	9,4%	25,0%	100%
Ei lopputulosta	1	0	1	0	0	0	0	2	4
%	25,0%	0,0%	25,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	50,0%	100%
Hylätty/Jätetty tutkimatta	0	0	1	0	0	0	3	0	4
%	0,0%	0,0%	25,0%	0,0%	0,0%	0,0%	75,0%	0,0%	100%
Yhteensä	14	49	21	11	8	6	16	21	146
%	9,6%	33,6%	14,4%	7,5%	5,5%	4,1%	11,0%	14,4%	100%

Taulukko 1. osoittaa, miten ulosottovalitusten lopputulokset ovat jakautuneet aiheiden mukaan. Vihreällä merkityt ruudut osoittavat ne aiheet missä kukin lopputulos on ollut yleisin.

Suurin osa hyväksytyistä ulosottovalituksista on liittynyt kiinteistön ulosmittaukseen. Valitus kiinteistön ulosmittauksesta on hyväksytty viisi kertaa, mikä vastaa 45,5 % kaikista hyväksytyistä valituksista. Suurin valitusten hylkäysprosentti on ollut eläkkeen ulosmittauksista tehdyissä valituksissa (29,7 %). Eläkkeen ulosmittauksesta tehty valitus on hylätty 19 kertaa. Valitus on myös jätetty tutkimatta useimmin eläkkeen ulosmittauksesta tehdyissä valituksissa. Eläkkeen ulosmittauksista tehtyjä valituksia on jätetty tutkimatta 26 kertaa, mikä vastaa 83,9 %:a kaikista tutkimatta jätetyistä valituksista. Valituksen käsittely on jätetty sillensä useimmin muusta kuin ulosmittauksesta annetusta toimesta tai päätöksestä. Siitä tehty valitus on jätetty sillensä kahdeksan kertaa, mikä on 25 % kyseisistä lopputuloksista. Neljässä ulosottovalituksessa ei ole annettu vielä lopullista päätöstä. Puolet näistä tapauksista ovat koskeneet muuta kuin ulosmittausta. Valitus on hylätty sekä jätetty tutkimatta myös neljä kertaa, joista kolme tapausta on liittynyt muuhun ulosmittaukseen.

Taulukko 2. Valituksen aiheen ja lopputuloksen välinen suhde

Valituksen aihe	Valituksen lopputulos						Yht.	
	Hyväksytty	Hylätty	Jätetty tutkimatta	Jätetty sillensä	Ei lopputulosta	Hylätty/Jätetty tutkimatta		
Palkan ulosmittaus	Ikm	0	6	1	6	1	0	14
	%	0,0%	42,9%	7,1%	42,9%	7,1%	0,0%	100%
Eläkkeen ulosmittaus	Ikm	1	19	26	3	0	0	49
	%	2,0%	38,8%	53,1%	6,1%	0,0%	0,0%	100%
Kiinteistön ulosmittaus	Ikm	5	10	0	4	1	1	21
	%	23,8%	47,6%	0,0%	19,0%	4,8%	4,8%	100%
Pankkitilin ulosmittaus	Ikm	1	5	1	4	0	0	11
	%	9,1%	45,5%	9,1%	36,4%	0,0%	0,0%	100%
Veronpalautuksen ulosmittaus	Ikm	0	7	0	1	0	0	8
	%	0,0%	87,5%	0,0%	12,5%	0,0%	0,0%	100%
Ajoneuvon ulosmittaus	Ikm	0	3	0	3	0	0	6
	%	0,0%	50,0%	0,0%	50,0%	0,0%	0,0%	100%
Muu ulosmittaus	Ikm	2	7	1	3	0	3	16
	%	12,5%	43,8%	6,3%	18,8%	0,0%	18,8%	100%
Muu kuin ulosmittaus	Ikm	2	7	2	8	2	0	21
	%	9,5%	33,3%	9,5%	38,1%	9,5%	0,0%	100%
Yhteensä	Ikm	11	64	31	32	4	4	146
	%	7,5%	43,8%	21,2%	21,9%	2,7%	2,7%	100%

Taulukko 2. osoittaa jokaisen ulosottovalitusaiheen lopputuloksien jakauman. Vihreällä merkityt ruudukot osoittavat, mikä lopputulos on ollut yleisin kussakin valitusaiheessa.

Palkan ulosmittauksesta tehty valitus on useimmin hylätty sekä jätetty sillensä. Kumpaakin lopputulosta on kuusi kappaletta, eli kumpikin lopputulos on ollut 42,9 %:ssa palkan ulosmittauksesta tehdyssä valituksessa. Eläkkeen ulosmittauksesta tehty valitus on useimmin jätetty tutkimatta. Tutkimatta jätettyjä valituksia on tehty 26, mikä vastaa 53,1 %:a kaikista kyseisen aiheen lopputuloksista. Valitus kiinteistön ulosmittauksesta on yleensä hylätty (47,6 %). Hylkäyksiä on tehty kymmenen. Lopputulos on myös useimmin hylätty pankkitilin ulosmittauksesta tehdyssä valituksessa. Hylkäyksiä on tehty viisi, mikä vastaa 45,5 %:a kyseisen aiheen lopputuloksista. Veronpalautuksen ulosmittauksesta tehty valitus on hylätty 7 tapauksessa (87,5 %). Valitus ajoneuvon ulosmittauksesta on hylätty ja jätetty sillensä kumpikin kolme kertaa. Muita lopputuloksia ei kyseisessä aiheessa ole ollut. Muu ulosmittaus on saanut lopputulokseksi yleensä ”hylätty”. Hylkäyksiä on tehty 7, mikä vastaa 43,8 %:a aiheen lopputuloksista. Yleisin lopputulos muusta kuin ulosmittauksesta tehdyssä valituksessa on ollut asian jättäminen sillensä. Näitä lopputuloksia on kahdeksan, mikä on 38,1 %:a kaikista kyseisen aiheen lopputuloksista.

Taulukosta 2 voi päätellä, että yleisimmät lopputulokset ovat olleet ”hylätty” ja ”jätetty sillensä”. Sama asia on nähtävissä aikaisemmin esitetystä kuvasta 3. Vain eläkkeen ulosmittauksesta tehty valitus ja muusta kuin ulosmittauksesta tehty valitus on saanut useimmin muun lopputuloksen kuin ”hylätty”.

5.5.7 Kestovalittajat

Opinnäytetyössä on tutkittu myös, valittavatko samat henkilöt useasti ja löytyykö valittajien joukosta kestovalittajia eli henkilöitä, jotka valittavat toistuvasti ulosottomiehen tekemästä toimesta tai päätöksestä. Tutkimustulosten lisäksi kappaleessa on kerrottu Etelä-Karjalan ulosottoviraston voutien mielipiteitä kestovalittajista.

Vuosien 2009–2013 aikana ulosottovalitusten tekijöistä löytyi seitsemän henkilöä, jotka ovat tehneet enemmän kuin yhden valituksen. Näistä nousee esiin kuitenkin yksi henkilö, joka on valittanut jatkuvasti varsinkin vuosien 2010–2013 välillä. Valitukset ovat koskeneet pääsääntöisesti eläkkeen ulosmittausta.

Taulukko 3. Useammin valittaneet henkilöt

Valittaja	Valitusten määrä
Valittaja A	2
Valittaja B	5
Valittaja C	2
Valittaja D	4
Valittaja E	2
Valittaja F	3
Valittaja G	43

Taulukkoon 3 on kerätty ne valittajat, jotka ovat valittaneet useammin kuin yhden kerran. Useamman valituksen tehneitä on seitsemän, joista kolme on tehnyt kaksi valitusta vuosien 2009–2013 aikana. Lisäksi kolmen, neljän ja viiden valituksen tehneitä löytyy kutakin yksi henkilö. Ulosottovalittajien joukosta löytyi yksi henkilö (valittaja G), joka on valittanut erityisen useasti. Hän on valitta-

nut viiden vuoden aikana yhteensä 43 kertaa. Kyseisen kestovalittajan valitusten aiheet ovat liittyneet lähes aina eläkkeen ulosmittaukseen, vaikka hän onkin muunnellut valitustaan sisällöltään. Suurin osa hänen tekemistä valituksista pohjautui kuitenkin ulosottomiehen tekemään eläkkeen ulosmittaukseen.

Valittaja G:n valitus on hylätty Etelä-Karjalan käräjäoikeudessa 17 kertaa. Valitus on jätetty tutkimatta 25 kertaa ja valituksen käsittely on jätetty sillensä yhden kerran. Näin ollen yhtäkään kyseisen ”kestovalittajan” valituksista ei ole hyväksytty. Valittaja on valittanut käräjäoikeuden päätöksestä 30 kertaa hovioikeuteen, mutta jokaisessa tapauksessa käräjäoikeuden päätös on jäänyt voimaan. Hovioikeuden päätöksestä ei ole valitettu korkeimpaan oikeuteen kertaakaan. Tästä voi päätellä, että yksikään kestovalittajan tekemistä valituksista ei ole menestynyt. Valittaja on valittanut yleensä eläkkeen ulosmittauksesta ja ulosottomiehen tekemästä samasta ulosmittauspäätöksestä.

Jokainen ulosottovalitus käsitellään ulosottoviraston ja tuomioistuimen näkökulmasta samalla tavalla, vaikka olisikin selvää, että valitusta ei hyväksyttäisi. Etelä-Karjalan ulosottoviraston voutien mielestä kestovalittamisessa ei ole kyse enää oikeusturvan toteutumisesta. Jos sama valittaja valittaa useasti samasta ulosottomiehen tekemästä toimesta tai päätöksestä, niin esimerkiksi kolmannen valituksen jälkeen voitaisiin valittajalta periä maksu, sillä saman asian läpikäynti rasittaa turhaan oikeusjärjestelmiä tällä hetkellä. (Paajanen, Tammenkoski 2014.)

6 JOHTOPÄÄTÖKSET

Ulosottovalituksia tehtiin vuosien 2009–2013 aikana Etelä-Karjalan ulosottoviraston ulosottopiirissä yhteensä 146 kappaletta. Valitusten määrä kasvoi vuosittain niin, että vuonna 2013 ulosottovalituksia tehtiin lähes kolme kertaa enemmän kuin vuonna 2009. Ulosottovalitusten määrä kasvoi siis vuosittain, mutta valitusten määrä suhteessa ulosmittausten määrään on pysynyt silti hyvin vähäisenä.

Ulosottomiehen tekemiä ulosmittauspäätöksiä on annettu vuosien 2009–2013 aikana yli 63 000 kappaletta, joten valitusten määrä on vain pieni osuudessa ulosmittausten määrään. Suurin osa valituksista (125 kpl) koski nimenomaan ulosmittauksia. Tulosten perusteella voikin todeta, että valitusten määrä suhteessa ulosmittauksiin, ja muutenkin ulosottomiehen tekemiin toimiin ja päätöksiin, on hyvin vähäinen. Ulosottovalituksen tekeminen on siis melko harvinaista.

Ulosottovalituksia tehtiin siis pääasiassa ulosmittauspäätöksistä. Näistä yleisimmät valitusten aiheet olivat eläkkeen ulosmittaus (49 kpl) ja kiinteistön ulosmittaus (21 kpl). Eläkkeen ulosmittauksesta tehtyjen valitusten suurta määrää selittää eräs kestovalittaja, joka valitti 42 kertaa eläkkeen ulosmittauksesta ja kyseessä oli usein sama ulosmittauspäätös.

Ulosottovalitusten lopputuloksista voi päätellä, että vain harva valituksista menestyi, sillä ulosottovalitus hyväksyttiin vain 11 kertaa. Yleisin lopputulos valituksille oli ”hylätty” (64 kpl). Ulosottovalitusten käsittely jätettiin myös usein sil lensä (32 kpl) tai valitus jätettiin kokonaan tutkimatta (31 kpl).

Lainvoimaisen päätöksen antanut tuomioistuin oli useimmin kärjäoikeus (97 kpl). Kärjäoikeuden päätöksiin, jotka olivat valittajan kannalta negatiivisia, tyydyttiin useimmissa tapauksissa (77 kpl), eli siitä ei valitettu hovioikeuteen. Hovioikeuteen valitettiin 45 tapauksessa. Kyseisissä 45 tapauksessa valittaja tyytyi hovioikeuden antamaan päätökseen 41 kertaa, eli vain 4 kertaa valittaja valitti korkeimpaan oikeuteen. Korkein oikeus ei myöntänyt valituslupaa kuitenkaan kertaakaan kyseisissä tapauksissa. Yleensä valittaja siis tyytyi kärjäoikeuden antamaan päätökseen ja viimeistään hovioikeuden antamaan päätökseen. Korkeimmalta oikeudelta haettiin muutosta hyvin harvassa tapauksessa.

Valituksen tekijä on ollut useammin mies (75,2 %) kuin nainen (24,8 %). Kyseisessä vertailussa tulee ottaa kuitenkin huomioon kestovalittaja (mies), joka on tehnyt yli 40 valitusta. Ilman kestovalittajan valituksia sukupuolijakauma olisi tasaisempi.

Valittajana on ollut yleensä velallinen, joka on valittanut 126 kertaa 146 tapauksesta. Suurta prosenttiosuutta selittää se, että ulosottomiehen toimet ja

päätökset koskevat lähes aina vain velallista, joten on luonnollista, että valittajana on velallinen. Tuloksista voi myös päätellä, että valittaja on ollut lähes aina luonnollinen henkilö (95,9 %).

Valittajien joukosta löytyi aikaisemmin johtopäätöksissäkin mainittu kestovalittaja. Hän teki valituksen yhteensä 43 kertaa. Valitus koski pääsääntöisesti eläkkeen ulosmittausta ja samaa ulosottomiehen ulosmittauspäätöstä. Etelä-Karjalan ulosottoviraston voutien mukaan kestovalittamiseen pitäisikin puuttua, sillä se rasittaa turhaan ulosottovirastoa ja tuomioistuimia.

7 POHDINTA

Opinnäytetyön tarkoituksena oli antaa Etelä-Karjalan ulosottovirastolle ajankohtaista tietoa sen ulosottopäätöksistä ja -toimista tehdyistä ulosottovalituksista. Tavoitteena oli selvittää ulosottovalitusten määrä ja valitusten aiheet. Ulosottovalitusten määrän ja aiheiden lisäksi tavoitteena oli tutkia ulosottovalitusten lopputuloksia ja itse valittajia.

Ulosottovalitusten tutkiminen oli erittäin mielenkiintoista ja mukavaa, mutta myös työlästä. Opinnäytetyön teoriaosuuden tekeminen sujui ongelmitta, vaikka lähdemateriaalia ei ollutkaan niin paljon kuin aluksi oletin. Tutkimusosuus sujui myös hyvin, vaikka sen tekeminen olikin työläämpää kuin teoriaosuuden tekeminen. Ulosottovalitusten läpikäyminen kesti yllättävän kauan, sillä esimerkiksi osa valitusten aiheista oli epäselviä ja tarvitsinkin viraston apua tarkennusten saamisessa. Sain kuitenkin aina apua ja tarvitsemani tiedot virastolta. Etelä-Karjalan ulosottovirasto tuki minua työn tekemisessä alusta alkaen ja haluankin antaa kiitokset siitä virastolle.

Olen tyytyväinen opinnäytetyön lopputulokseen. Mielestäni tutkimuksen lopputulos vastaa tutkimusongelmaan ja tavoitteisiin. Tutkimusta voi pitää myös luotettavana, sillä kaikki tiedot ulosottovalituksista on kerätty itse ja tarkastettu useaan kertaan, joten virheiden mahdollisuus tiedoissa on hyvin pieni. Lisäksi työssä on tutkittu kaikki valitukset vuosilta 2009–2013, joten tietoja ei tarvitse yleistää koskemaan suurempaa perusjoukkoa. Valitusten määrä oli myös riittävän suuri, joten niiden tutkiminen oli järkevää.

Tämän opinnäytetyön pohjalta voitaisiin tutkia ulosottovalituksia myös muissa ulosottopiireissä ympäri Suomea. Sen avulla voitaisiin esimerkiksi tarkastella,

jakautuuko valitusten määrä eri tavalla eri ulosottopiireissä. Toinen jatkotutkimus voisi olla esimerkiksi valittamisen syiden tarkempi selvittäminen, eli tarkasteltaisiin tarkemmin nimenomaisia valittajien perusteluja valitusten tekemiselle. Ulosottovalituksia voitaisiin tutkia myös enemmän tuomioistuimien näkökulmasta. Esimerkiksi valitusten käsittelyaika voisi olla tarkastelun kohteena. Tässä opinnäytetyössä on keskitytty ulosoton oikeussuojakeinoista ulosottovalitukseen. Tulevaisuudessa voitaisiinkin tutkia tarkemmin myös muita oikeussuojakeinoja, itseoikaisua ja täytäntöönpanoriitaa.

LÄHTEET

Hallituksen esitys Eduskunnalle ulosottokaareksi ja laiksi verojen ja maksujen täytäntöönpanosta sekä eräiksi niihin liittyviksi laeiksi. HE 83/2006.

Hallituksen esitys Eduskunnalle ulosottoviranomaisia ja ulosottoasioiden muutoksenhakua koskevan lainsäädännön uudistamisesta. HE 106/1995.

Hirsjärvi, S., Remes, P. & Sajavaara, P. 2008. Tutki ja kirjoita. 13.–14. osin uudistettu painos. Helsinki: Tammi.

Kananen, J. 2011. Kvantti: Kvantitatiivisen opinnäytetyön kirjoittamisen käytännön opas. Jyväskylän ammattikorkeakoulu.

Koulu, R. & Lindfors, H. 2009. Ulosotto-oikeus. Helsinki: Edita.

Koulu, R. 1997. Muutoksenhaku ulosotossa. Helsinki: Lakimiesliiton kustannus.

Linna, T. 2008. Ulosottokaaren pääkohdat. Helsinki: Talentum.

Oikeuslaitos. Ulosotto. Saatavissa:

a <http://www.oikeus.fi/ulosotto/etela-karjalanulosottovirasto/fi/index.html> [viitattu 2.10.2014].

b <http://www.oikeus.fi/ulosotto/fi/index/ulosotto.html> [viitattu 2.10.2014].

c <http://www.oikeus.fi/ulosotto/fi/index/ulosotto/ulosotonorganisaatio.html> [viitattu 2.10.2014].

Paajanen, S. 2014. Kihlakunnanvouti. Haastattelu: 21.11.2014. Lappeenranta: Etelä-Karjalan ulosottovirasto.

Tammenkoski, R. 2014. Johtava kihlakunnanvouti. Haastattelu: 21.11.2014. Lappeenranta: Etelä-Karjalan ulosottovirasto.

Ulosottokaari. Laki ja yksityiskohtaiset perustelut. 2007. Toim. Töyrylä, H. Helsinki: WSOYpro.

Ulosottokaari 15.6.2007/705.

Valtakunnanvoudinvirasto. Julkaisut. Tilastot kertyvät, tilastot kertovat 2009–2013. Saatavissa:

a http://www.valtakunnanvoudinvirasto.fi/material/attachments/vvv2/sisallonsiirto/65FTmptle/Ulosoton_tilastot_2009.pdf [viitattu 1.11.2014].

b http://www.valtakunnanvoudinvirasto.fi/material/attachments/vvv2/sisallonsiirto/65FTnP2kQ/Ulosoton_tilastot_2010.pdf [viitattu 1.11.2014].

c http://www.valtakunnanvoudinvirasto.fi/material/attachments/vvv2/vvвлиитteet/67VVQoREE/Tilastot_kertyvat_2011.pdf [viitattu 1.11.2014].

d http://www.valtakunnanvoudinvirasto.fi/material/attachments/vvv2/vvвлиитteet/6F8Uz0nxv/Tilastot_kertyvat..._Tilastot_kertovat_Ulosottotoimen_tilastot_vuodelta_2012.pdf [viitattu 1.11.2014].

Valtioneuvoston asetus käräjäoikeuksien tuomiopiireistä ulosottovalituksia koskevissa asioissa 8.5.2013/340.

KUVALUETTELO

Kuva 1. Ulosottovalitusten määrät Etelä-Karjalan ulosottovirastossa 2009–2013

Kuva 2. Ulosottovalitusten määrät aiheittain

Kuva 3. Tuomioistuimien antamat lopputulokset ulosottovalituksista

Kuva 4. Lainvoimaisen päätöksen antanut tuomioistuin

Kuva 5. Muutoksenhaku käräjäoikeuden päätökseen

Kuva 6. Muutoksenhaku hovioikeuden päätökseen

Kuva 7. Valittajan sukupuolijakauma

Kuva 8. Valittajan rooli

Kuva 9. Oikeussubjekti

**ETELÄ-KARJALAN
ULOSOTTOVIRASTO**

PL 40, Pormestarinkatu 1 A, 2. krs
53101 LAPPEENRANTA
Puhelin 029 562 4440, Telekopio 029 562 4460
Sähköposti etela-karjala.uo@oikeus.fi

VALITUSOSOITUS

Valitusoikeus

Täytäntöönpanotoimeen tai ulosottomiehen päätökseen saa hakea valittamalla muutosta se, jonka oikeutta toimi tai päätös koskee Etelä-Karjalan käräjäoikeudelta.

Määräaika ja valitusmenettely

Määräaika valituksen tekemiseen on kolme viikkoa. Muutosta voimassa olevaan maksukieitoon, joka on annettu palkan tai muun toistuvaistulon ulosmittauksessa, saadaan hakea ilman määräaika. Määräaika lasketaan toimitus- tai päätöspäivästä, jos siitä on ilmoitettu etukäteen asianomaiselle tai hän on ollut läsnä toimituksessa. Jos valitus koskee kertyneiden varojen jakoa, määräaika lasketaan jakopäätöksen tekemisestä. Jos valitus koskee tilitystä, määräaika lasketaan siltä, kun varat on lähetetty velkojalle. Jos valitus koskee myyntiä tai siihen liittyvää edeltävää tointa, määräaika lasketaan myyntipäivästä. Muussa tapauksessa määräaika lasketaan siltä päivästä, jona asianomainen on saanut toimesta tai päätöksestä tiedon.

Kirjallinen valitus on toimitettava viimeistään määräajan päättymispäivänä ETELÄ-KARJALAN ULOSOTTOVIRASTON kansliaan ennen virka-ajan päättymistä (klo 16.15). Jos määräajan viimeinen päivä on pyhäpäivä, lauantai, itsenäisyyspäivä, vapunpäivä, jouluaatto tai juhannusaatto, valitusajaksi jatkuu vielä seuraavana arkipäivänä.

Valituskirjelmän voi toimittaa kansliaan henkilökohtaisesti, asiamiestä käyttäen, lähetin välityksellä, postitse taikka yllämainittuun telekopionumeroon tai sähköpostiosoitteeseen. Lähettäminen tapahtuu lähettäjän vastuulla. Jos valitus myöhästyy, valitusoikeus menetetään.

Valituskirjelmän sisältö ja liitteet

Valituskirjelmä on osoitettava Etelä-Karjalan käräjäoikeudelle ja siinä on ilmoitettava:

- täytäntöönpanotoimi tai ulosottomiehen päätös, johon haetaan muutosta
- yksilöity vaatimus ja seikat, joihin vaatimus perustuu
- todisteet, joihin halutaan nojautua ja mitä kullakin todisteella halutaan näyttää toteen
- asiamiehen tai avustajan yhteystiedot sekä se postiosoite ja mahdollinen muu osoite, johon asiaa koskevat tiedoksiannot voidaan lähettää valittajalle
- valittajan sekä todistajan tai muun kuultavan yhteystiedot

Valituskirjelmään tulee liittää ne kirjalliset todisteet, joihin valittaja vetoaa. Kirjallinen valituskirjelmä on valittajan tai, jolle hän ole sitä laatinut, sen laatijan allekirjoitettava.

Vaikutus täytäntöönpanoon

Valitus ei keskeytä täytäntöönpanoa, ellei laissa toisin säädetä tai tuomioistuimien määrä. Tuomioistuimien, joka käsittelee ulosottoa koskevaa muutoksenhakemusta tai täytäntöönpanoriitaa, voi asianomaisen pyynnöstä tai omasta aloitteestaan antaa keskeytysmääräyksen. Sen jälkeen kun kertyneiden rahavarojen lopullinen tilitys on tehty ja varat lähetetty hakijalle, voidaan valittaa ainoastaan lopullisessa tilityksessä olevasta virheestä. Ennen valituksen tekemistä se, joka aikoo hakea muutosta, voi pyytää ulosottomieheltä tilityksen keskeyttämistä.

Itseoikeaisuus ja suhde täytäntöönpanoriitakanteeseen

Asianomainen voi pyytää ulosottomiestä oikeisemaan virheelliseksi katsomaansa tointa tai päätöstä. Oikeuspyynnön esittäminen ei katkaise valitusajan kulumista.

Samasta toimesta tai päätöksestä ei saa sekä tehdä valitusta että nostaa täytäntöönpanoriitakannetta.

Uusi määräaika

Jos asianomainen laillisen esteen vuoksi tai muusta hyväksyttävästä syystä ei voi määräajassa hakea muutosta, ulosottomies saa asettaa hakemuksesta uuden määräajan valituksen tekemistä varten. Hakemus on toimitettava ETELÄ-KARJALAN ULOSOTTOVIRASTON kansliaan ennen valitusajan päättymistä. Hakemukseen on liitettävä selvitys esteestä tai muusta hakemuksen perusteena olevasta syystä.

Oikeudenkäyntimaksu

Ulosottoaaren mukaisen muutoksenhakuasian käsittelemisestä käräjäoikeudessa peritään oikeudenkäyntimaksu, josta säädetään laissa ja asetuksessa tuomioistuinten ja eräiden oikeushallintoviranomaisten suoritteista perittävistä maksuista.

Oikeudenkäyntikuluista ulosottovalitusasiassa säädetään ulosottoaaren 11 luvun 20 §:ssä.

PERUSTEVALITUSOSOITUS

Perustevalitus julkista saatavaa koskevassa asiassa (Laki verojen ja maksujen täytäntöönpanosta)

Perustevalitus veron, julkisen maksun tai muun julkisoikeudellisen tai siihen rinnastettavan saatavan (julkinen saatava) määräämisestä tai maksuunpanosta on tehtävä sille viranomaiselle, jolle saatavan määräämisestä tai maksuunpanosta on säännönmukaisesti vallitettava. Jollei valitusviranomaista ole, perustevalitus tehdään sille hallinto-oikeudelle, jonka tuomiopiirissä saatava on määrätty tai maksuunpantu.

Perustevalitus on tehtävä viiden vuoden kuluessa sitä seuranneen vuoden alusta, jona julkinen saatava on määrätty tai maksuunpantu ja muussa tapauksessa sitä seuranneen vuoden alusta. Iona se on erään tvnvt. Jos ulosmittaus on toimitettu mainitun ajan kuluessa, perustevalitus saadaan tehdä niin kauan kuin oikeutta maksun saantiin ei ole menetetty. Jos julkinen saatava on valvottu kiinteistön asianosaiskeskustelussa, perustevalitus on tehtävä kolmen viikon kuluessa valvontapäivästä lukien.

Täytäntöönpanon keskeytyspyyntö julkista saatavaa koskevassa asiassa (Laki verojen ja maksujen täytäntöönpanosta)

Velallinen, jonka omaisuutta on ulosmitattu, voi pyytää täytäntöönpanon keskeyttämistä ulosottomieheltä. Pyyntö keskeyttää täytäntöönpanon, jos se on tehty viikon kuluessa ulosmittauksesta. Keskeytys jatkuu, jos velallinen toimittaa ulosottomiehelle kolmen viikon kuluessa pyynnöstä todistuksen muutoksenhaun vireillöolosta tai valituskirjelmän. Viikon määräaika lasketaan ulosmittauksesta noudattaen, mitä edellä on sanottu määräajan laskemisesta. Keskeyttämistä voi pyytää ulosottomieheltä suullisesti, jolloin kirjallinen pyyntö on toimitettava ulosottomiehelle kolmen viikon määräajassa.